

3. කෘෂිකර්මය, ධීවර සහ වන සම්පත්

3.1 නිෂ්පාදන උපගති

1999 සියයට 4.5 කින් වර්ධනය වූ සමස්ත කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය, තේ සහ පොල් නිෂ්පාදනයේ සිදු වූ සැලකිය යුතු වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් 2000 වර්ෂයේදී සියයට 1.8 කින් තවදුරටත් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, වී සහ රබර් නිෂ්පාදනයේ මෙන්ම ඇතැම් ක්ෂේත්‍ර බෝගවල නිෂ්පාදනය අඩු වීමද 2000 දී වාර්තා වූ අඩු වර්ධන වේගයට හේතු විය.

1999 දී වාර්තාගත මට්ටමක් ලඟා කර ගත් තේ නිෂ්පාදනය සියයට 8 කින් තවදුරටත් වර්ධනය වී ප්‍රථම වතාවට කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 300 ඉක්මවමින් කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 306 ක තව වාර්තාගත මට්ටමක් ලඟා කර ගන්නා ලදී. පොල් නිෂ්පාදනයද ගෙඩි දශ ලක්ෂ 3,055 දක්වා සියයට 8 කින් වර්ධනය වෙමින් මෙතෙක් ලබාගත් ඉහළම වාර්තාගත නිෂ්පාදන මට්ටමක් කරා ළඟා විය. 2000 දී වසර පුරා පැතිර පැවති වර්ෂාපතනයත්, 1999 වසරේ පැවති හිතකර කාලගුණික තත්ත්වයේ පසුකාලීන බලපෑමත් පොහොර යෙදීම ඉහල යාමත් මෙම වර්ධනයට දයක විය. පසුගිය වසර කිහිපය තුළදී නොකඩවා පසුබෑමකට ලක් වූ රබර් නිෂ්පාදනය වාර්තාගත අවම නිෂ්පාදන මට්ටමක් පෙන්වීය. 1999 වසරේදී වාර්තාගත ඉහළ මට්ටමක් ලඟා කර ගත් වී නිෂ්පාදනය, යල කන්නයේ අස්වැන්න සියයට 4 කින් අඩු වීම නිසා 2000 දී සුළු වශයෙන් අඩු විය. වී වගාවේ සාමාන්‍ය ඵලදායීතාවය වැඩි දියුණුවී වාර්තාගත ඉහළ මට්ටමකට ළඟා වුවද, වසුරන ලද සහ අස්වනු නෙලූ බිම් ප්‍රමාණයේ අඩු වීමක් පෙන්නුම් කෙරිණ. අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර බෝග අතුරින්, අර්තාපල් නිෂ්පාදනය සියයට 78 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වීමට හේතු වූයේ අර්තාපල් වගාවට ආරක්ෂාව සැපයීම සඳහා ආනයන මත ඉහල කීරු බද්දක් පැනවීමයි. මිරිස්, ලොකු එෂුණු, කවිපී, බඩ ඉරිඟු සහ මුං යනාදී අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර බෝග බොහොමයක නිෂ්පාදනය පසුගිය වසරට වඩා අඩු මට්ටමක පැවතිණි. සීනි නිෂ්පාදනයද අඩු වූ අතර කිරි හා බිත්තර නිෂ්පාදනය පසුගිය වසරට වඩා වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කළේය.

3.1 සංඛ්‍යා සටහන

ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සහ මිල වෙනස්වීම්

අයිතමය	ඒකකය	නිෂ්පාදනය		වෙනස්වීම් ප්‍රතිශතය	
		1999/2000		නිෂ්පාදනය	මිල
		1999	2000		
තේ	කි.ග්‍රෑ.දශලක්ෂ	284	306	7.7	17.7
රබර්	කි.ග්‍රෑ.දශලක්ෂ	97	87	-9.9	21.1
පොල්	ගෙඩි දශලක්ෂ	2,828	3,055	8.0	-31.1
වී	මෙ.ටො.දහස්	2,868	2,860	-0.3	-8.8
සීනි	මෙ.ටො.දහස්	66	64	-3.0	-7.5
මත්ස්‍ය	මෙ.ටො.දහස්	307	323	5.0	11.2

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
අදාළ ආයතන

3.2 කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්ති

පෞද්ගලික අංශය නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය හා අලෙවිය සඳහා වැඩි වශයෙන් සහභාගී කර ගැනීමට ඉඩ සලස්වන අතර රජය, කෘෂි අංශයේ සංවර්ධනයට පහසුකම් සපයන්නෙකු ලෙස ක්‍රියා කිරීම කේන්ද්‍ර කොට ගත් කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කරන ලදී.

1995 දී ආරම්භ කරන ලද රජයට අයත් වතු සමාගම් පෞද්ගලිකරණය කිරීමේ වැඩපිළිවෙල මෙම වසර තුළදීද තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක විය. එම වතු සමාගම්වල කොටස් විකිණීමේ වැඩපිළිවෙල යටතේ කොටස් වලින් සියයට 51 ක් කළමනාකරණ සමාගම්වලට විකුණන ලද අතර එක් එක් සමාගමේ කොටස් වලින් සියයට 10 ක් සේවකයන්ට ත්‍යාග කරන ලදී. ඉතිරි කොටස් වලින් සියයට 20 ක් මූලික ප්‍රසිද්ධ කොටස් නිකුත්වත් සඳහාද, ඉතිරි කොටස් සියයට 19 වෙළෙඳපළ හරහා විකිණීමටද තියමින විය. 2000 වසර අවසානය වනවිට සමාගම් 8 ක් පෞද්ගලිකරණය කිරීම සම්පූර්ණයෙන් අවසන් වූ අතර සියළුම කොටස් විකිණී අවසන් වී ඇත. තවත් සමාගම් 8 ක කොටස් වලින් සියයට 19 ක් තවමත් රජය සතුව පවතින අතර, තවත් සමාගම් 4 ක කොටස් වලින් සියයට 39 ක් රජය සතුව පවතී.

වසර තුළදී, මල්වත්ත වැලි වැවිලි සමාගම එහි කොටස් වලින් සියයට 20 ක් මූලික ප්‍රසිද්ධ කොටස් නිකුත්වත් හරහා විකුණන ලද අතර, එමගින් රජයට අයත් කොටස් ප්‍රමාණය තවදුරටත් අඩු විය. වෙළෙඳපොළ වාතාවරණය අනුව ඉදිරි අනාගතයේදී කොටස් වෙළෙඳපොළ හරහා ඉතිරි කොටස් විකුණනු ඇත. වර්තමානයේ තේ සඳහා හොඳ මිලක් පවතින බැවින් වතු අංශයේ දිගුකාලීන ආයෝජනය සඳහා ස්වයං ජනිත ප්‍රාග්ධන සංවර්ධන අරමුදලක් ගොඩ නැගීම පිණිස වතු සමාගම් ක්‍රියා කළයුතු කාලය එළඹී ඇත. එවැනි ආයෝජනයන් මගින් මිල මට්ටම් පහළ යාමේ අවස්ථාවලට සාර්ථකව මුහුණ දීමට සමාගම්වලට හැකි වනු ඇත.

ඵලදායීතාවය වැඩි දියුණු කිරීමේ සහ නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ අරමුණින් වැඩිදුර ප්‍රතිසංවිධාන කිරීම සඳහා දේශීය කෘෂි අංශයේ ප්‍රමුඛතා අංශ 6 ක් තෝරා ගන්නා ලදී. මෙසේ තෝරා ගත් අංශ වූයේ පර්යේෂණ, නිෂ්පාදන දිරි ගැන්වීම සහ ව්‍යාප්ති, බීජ හා රෝපන ද්‍රව්‍ය සැපයීම, වාණිජ කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා පෞද්ගලික අංශය සහභාගී කරවා ගැනීම, අලෙවිය සහ ආයතන ප්‍රතිසංවිධානයයි.

ගොවීන් මුහුණ දෙන ප්‍රායෝගික ගැටළු විසඳීම අරමුණු කොටගෙන ඉල්ලුම මත පදනම් වූ පර්යේෂණ පහසුකම් ලබා දීම සඳහා කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ ප්‍රතිසංවිධානය කෙරෙහි ඇත. කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ සඳහා ප්‍රමුඛතා දිය යුතු අංශ හඳුනාගෙන, කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ හා ප්‍රතිපත්ති සභාවේ සම්බන්ධීකරණය මගින් පර්යේෂණ සඳහා ලැබෙන මූල්‍යාධාර ප්‍රශස්ත ලෙස භාවිතා කිරීම සිදු කෙරේ.

1996 දී හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ජාතික බීජ ප්‍රතිපත්තිය අනුව ක්‍රියා කරමින් බීජ සහ රෝපන ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය යන අංශයන්හි පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය

මෙම වසර තුළදී තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. 1998 දී පෞද්ගලිකරණය කරන ලද හිඟරක්ගොඩ බීජ ගොවිපලෙහි ප්‍රගතිය පිළිබඳව දිරිමත් වීමෙන් රජය සතු පැල්වෙහෙර ගොවිපලෙහි විශාල කොටසක් ද පෞද්ගලික අංශයට කල්බදු ක්‍රමයට පවරන ලදී. මෙම කල්බදු පැවරීමත් සමග එම ගොවිපලෙහි වල වත්කම්ද විකුණන ලදී. මේ අතර දේශීයව නිෂ්පාදනය කරනු ලබන මෙන්ම ආනයනය කරනු ලබන බීජ හා රෝපන ද්‍රව්‍ය ගුණාත්මක තත්වයෙන් පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය නිත්‍යානුකූල බලය බීජ සහතික කිරීමේ සේවාවේ නීතිමය අධිකාරියට ලබා දීම පිණිස, බීජ පනත ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පියවර ගනු ලැබීය.

පැලෑටි නිරෝධායන පනත, නිදහස් ප්‍රතිපත්තිමය වාතාවරණයකට ගැලපෙන පරිදි තව්කරණය කර සංශෝධනය කරන ලද අතර එය යථා කාලයේදී ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. ඉඩම් අයිති ගොවි පංතියක් ඇති කිරීමට මෙන්ම පහළම ස්ථරයේ සංවිධාන සඳහා වැඩි අධිකාරියක් සහ බලයක් ප්‍රදානය කිරීම සඳහා ඉඩම්වල හිමිකම් ක්‍රමානුකූල බවට පත් කිරීමේ අදහසින් ගොවිපන සේවා පනතද තව්කරණය කිරීමට නියමිතය.

දිගුකාලීනව, දේශීය කෘෂි නිෂ්පාදනයේ අඛණ්ඩ ඉහළ වර්ධන අනුපාතයක් පවත්වා ගැනීම සාක්‍ෂාත් කර ගන්නා අතර කෙටිකාලීන වශයෙන් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයෙහි සහ ඒවායේ මිලෙහි උච්චාවචනයන් අවම කිරීම සඳහා ස්ථාවර තීරු බදු ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පැන නැගී ඇත. ගොවීන් හෝ පාරිභෝගිකයා ආරක්ෂා කිරීම සඳහා තීරු බදු අවිධිමත් ලෙස වෙනස් කිරීමෙන් දිගුකාලීන වශයෙන් බල පවත්නා අහිතකර ප්‍රතිඵල ඇති වේ. උද්ගරණයක් වශයෙන් ගත් කල 1999 වසරේ ඔක්තෝබර් 23 සිට දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාලය සහල් ආනයනය සඳහා වූ තීරු බද්ද සියයට 35 සිට සියයට 10 දක්වා අඩු කිරීම නිසා විශාල වශයෙන් සහල් තොග ආනයනය සිදු වූ අතර, 2000 වසරේ මහ අස්වනු සමයෙන් පසු වී මිල ඉතා විශාල ලෙස පහත වැටීම කෙරෙහි එමගින් බලපෑමක් ඇති විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මිල තීරණය කිරීම සඳහා වෙළඳපොළට මැදිහත් වීමට රජයට සිදු විය. ඒ අනුව වී කිලෝ එකක් රුපියල් 13 ක අවම මිලකට මිලයට ගැනීමට රජය සමුපකාර තොග වෙළඳ සංස්ථාවට (සනොස) සහ සමුපකාර සංගම්වලට නියම කරන ලදී. ආයතන දෙකටම මේ සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ ඇපයක් සහිතව සහනදායී ණය මුදල් රාජ්‍ය බැංකු හරහා ලබා දීමද සිදු කරන ලදී. නියමිත කාලය තුළදී ණය සඳහා අදාළ පොලී අනුපාතිකය සියයට 14 ක් වූ අතර මහා භාණ්ඩාගාරය මෙම පොලිය ගෙවීමට එකඟ විය. මෙම මැදිහත් වීම වී මිල පහත වැටීම නවතා ලීමට යම්කිසි මට්ටමකින් උපකාරී වුවද 'ගොවි සහනය' ක්‍රමය යටතේ ශිව්සුම් මිල කිලෝව රුපියල් 12 ක්වූ ස්ථාවර මිලකට එකඟ වූ ගොවියන්ගේ ඉදිරි ශිව්සුම්වලට එමගින් හානි ඇති විය. රජයේ මෙම මැදිහත් වීම ප්‍රමාණවත් නොවූ බැවින් සහල් ආනයනය බලපත්‍ර අවශ්‍යතාවයට යටත් කොට සහල් ආනයනය සීමා කිරීමට රජයට සිදු විය. ඒ අනුව 2000 ජූලි 17 ද සිට සහල් ආනයනය බලපත්‍ර සීමාවට යටත් කර ගන්නා ලදී. සනොස සතුව විශාල

සහල් තොග ප්‍රමාණයක් තවමත් පවතින අතර ඒ හේතුවෙන් නොකඩවා විශාල පාඩුවක්ද දරනු ලබයි.

රජය මෙම වසර තුළදී, ආහාරයට ගන්නා තෙල් සඳහා තීරු බදු අනුපාතය ඉහළ නැංවූ අතර ඉන්පසු පොල් කෙල් කර්මාන්තය ආරක්ෂා කිරීමේ අරමුණින් නැවත වරක් එය මත අධිභාරයක්ද පැනවීය. මෙය, 1996 වසරේ පොල් නිෂ්පාදනය අඩු වූ අවස්ථාවේදී කපාපු පොල් කර්මාන්තයේ නියැලී මෝල් හිමියන්ට අඩු මුදලකට ගෙඩි පොල් ලබා ගැනීමට සහනදායී පියවරක් වශයෙන් එම වසරේදී සිදු කරනු ලැබූ තීරු බදු පහත දැමීමේ ක්‍රියාවලියට ප්‍රතිවිරුද්ධ ක්‍රියාවලියකි.

අඩු මිලකින් යුත් ආනයන සමග තරඟ කිරීමට සිදුවීමෙන් අපහසුතාවයට පත් වූ අර්තාපල් ගොවීන්ගේ ප්‍රබල බලපෑම හේතුවෙන්, රජය 2000 අගෝස්තු සිට අර්තාපල් ආනයන සඳහා පැවැති සියයට 35 තීරු බද්දට අතිරේකව, සියයට 35 ක අධිභාරයක් ද පැනවීය. ඉන්පසුව, 2000 දෙසැම්බර් මාසයේදී මෙම තීරු බද්ද වෙනස් කර කිලෝග්‍රෑම්යකට රුපියල් 20 ක් වූ විශේෂිත බද්දක් පනවන ලදී. මෙම දඩ ආරක්ෂණය නිසා දේශීය අර්තාපල් නිෂ්පාදනය සියයට 78 කින් වැඩි වූ අතර අර්තාපල් සඳහා සමස්ත දිවයිනෙහි සාමන්‍ය සිල්ලර මිල 2000 වසරේදී සියයට 23 කින් වැඩිවී එම ඉහළ මිල මට්ටමෙහිම රැඳී පැවතීමෙන් එම බරද පාරිභෝගිකයාට දරීමට සිදු විය.

3.3 අපනයන බෝග

තේ

2000 දී තේ නිෂ්පාදනය 1999 වසරේ වාර්තා වූ ඉහළතම නිෂ්පාදනයට වඩා සියයට 8 කින් තවදුරටත් වැඩි විය. 1993 සිට නොකඩවා පැවති නිෂ්පාදනය ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යමින් වසර 2000 දී තේ නිෂ්පාදනය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 306 ක වාර්තාගත මට්ටමකට ළඟා වූ අතර එය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 300 ඉක්මවූ ප්‍රථම අවස්ථාවද විය. තේ සඳහා යහපත් මිල මට්ටමක් පැවතීමත්, පොහොර භාවිතය ඉහළ යාමත්, හිතකර කාලගුණික තත්වයක් පැවතීමත් යන කරුණු නිෂ්පාදනය වැඩි වීමෙහි ලා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. තේ නිෂ්පාදනයේ මෙම වාර්තාගත තත්වය, පහළ උත්තතාංශ බිම්වල පැවති වාර්තාගත වර්ධනය තුළින් පිළිබිඹු වේ. සමස්ත තේ නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 54 කට දායක වන පහළ බිම්වල තේ නිෂ්පාදනය 2000 වර්ෂයේ දී කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 166 දක්වා සියයට 12 කින් වැඩි විය. උස් හා මැදි බිම් තේ නිෂ්පාදනය පිළිවෙලින් මුළු නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 27 ක් හා සියයට 18 ක් වූ අතර 2000 වර්ෂයේදී දී එය පිළිවෙලින් සියයට 3 කින් හා සියයට 5 කින් වැඩි විය.

සමස්ත තේ නිෂ්පාදනයට සියයට 60 කින් දායක වූ කුඩා තේ වතු අංශයේ නිෂ්පාදනය 2000 දී කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 184 දක්වා සියයට 12 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. සියයට 2 ක නිෂ්පාදන වර්ධනයක් වාර්තා

කළ වතු සමාගම් ඉතිරි නිෂ්පාදනයට දයක විය. 2000 වර්ෂයේදී කුඩා තේ වතු අංශයේ ඵලදාව හෙක්ටයාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 2,216 දක්වා සියයට 2 කින් වැඩි වී වාර්තාගත මට්ටමකට ළඟා විය. සාමාන්‍ය ජාතික ඵලදාව වූයේ හෙක්ටයාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 1,618 කි. වතු අංශයේ ඵලදා මට්ටම හෙක්ටයාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 1,151 දක්වා සියයට 6 කින් වර්ධනය වූ බවට ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ පෞද්ගලීකරණය යටතේ වැවිලි සමාගම්වල කළමනාකාරිත්වය වැඩි දියුණු වීමය. කෙසේ වෙතත් වතු අංශයේ සාමාන්‍ය ඵලදාව කුඩා වතු අංශයට වඩා පහත් මට්ටමකින් පැවතුණි. ඊට හේතු වූයේ කුඩා තේ වතු අංශය වැඩි ඵලදාවක් ලබා දෙන රිකිලි තේ (V.P.) වලින් සමන්විත වන අතර එයට සාපේක්‍ෂව වැඩි බිම් ප්‍රමාණයකින් යුතු වතු වගා අංශය තවමත් අඩු ඵලදාවක් ලබා දෙන බීජ මගින් රෝපනය කරන ලද තේ වගාවෙන් යුක්ත වීමයි.

3.2 සංඛ්‍යා සටහන
තේ වගා අංශය පිළිබඳ සංඛ්‍යා

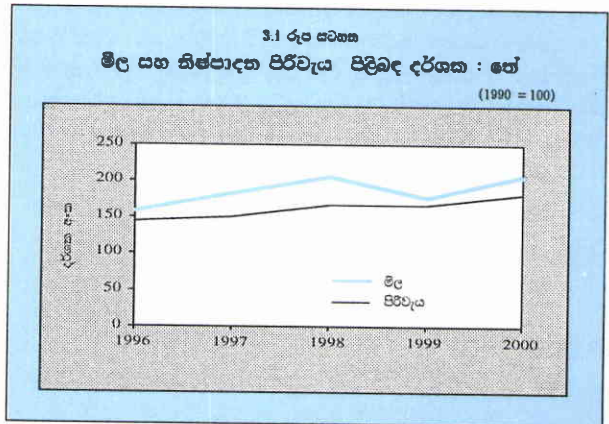
අයිතමය	ඒකකය	1998	1999(අ)	2000(ආ)
1. නිෂ්පාදනය	කි.ග්‍රෑ.දශලක්‍ෂ	280	284	306
උස් බිම්	කි.ග්‍රෑ.දශලක්‍ෂ	76	81	84
මැදි බිම්	කි.ග්‍රෑ.දශලක්‍ෂ	54	54	56
පහත් බිම්	කි.ග්‍රෑ.දශලක්‍ෂ	150	149	166
2. බිම් ප්‍රමාණය (ඇ)				
මුළු වගා බිම් ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර දහස්	95	180	180
දළ කැපීම යටතේ ඇති හෙක්ටයාර දහස්		180	173	173
3. පොහොර භාවිතය	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්	182	164	198
4. නැවත වගා කිරීම	හෙක්ටයාර	1,234	1,376	1,085
5. අර්බන් වගා කිරීම	හෙක්ටයාර	400	415	263
6. මිල				
කොළඹ	කි.ග්‍රෑ./රුපියල්	134.35	115.19	135.53
අපනයන(ගැ.වි.ස.)	කි.ග්‍රෑ./රුපියල්	184.94	162.39	184.37
7. නිෂ්පාදන පිරිවැය (ඇ)	කි.ග්‍රෑ./රුපියල්	100.71	101.29	109.80
8. අපනයන	කි.ග්‍රෑ.දශලක්‍ෂ	272	269	288
9. අපනයන ඉපැයුම්	රුපියල් දශලක්‍ෂ	50,280	43,728	53,133
	එ.ජ.ඩොලර් දශලක්‍ෂ	780	621	700
10. එකතු කළ අගය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් (ඉ)		2.7	2.2	2.6

මූලාශ්‍ර : ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලය
ජාතික පොහොර ලේකම් කාර්යාලය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

- (අ) සංශෝධිත
- (ආ) තාවකාලික
- (ඇ) තේ කොමසාරිස් අංශය මගින් 1999/95 කරන ලද සමීක්‍ෂණයක දත්ත මත පදනම් වේ. 1999 දී වතු වගා අංශයේ සමීක්‍ෂණයකට අනුව 1999 සිට වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණය සංශෝධනය කරන ලදී. (අත් හරින ලද තේ ඉවම් ඇතුළත් නොවේ.)
- (ඈ) අවු තේ දළ පැපයුම්කරුගේ ලාභාංශ ඇතුළත් වේ
- (ඉ) වගා කිරීම සහ සැකසුම් කටයුතුවල පමණි.

කපා, ඉරා, අඹරන ලද (Cut Tear and Curl) තේ නිෂ්පාදනය 2000 වර්ෂයේදී කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 17.5 දක්වා සියයට 4 කින් පහත වැටුණි. ඉහළ නිෂ්පාදන පිරිවැය නිසා දේශීය CTC තේ වලට, අඩු මිලක් සහිත ලෝක වෙළඳපොළේ වෙනත් CTC තේ නිෂ්පාදකයින් සමග

තරඟ කිරීමට නොහැකි විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2000 දී, මිශ්‍ර කිරීම සහ නැවත අපනයනය කිරීම සඳහා ආනයනය කරන ලද CTC තේ ප්‍රමාණය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 2.8 ක් වූ අතර එය 1999 දී ආනයනය කරනු ලැබූ ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 67 ක වැඩි වීමකි. කෙසේ වෙතත් මිශ්‍ර කිරීම සඳහා ආනයනය කරන ලද තේ ප්‍රමාණය දේශීය තේ නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 1 කටත් වඩා අඩුය.

1999 ජූලි මාසයේදී ආරම්භ වූ මිල ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවය නොකඩවා පවත්වා ගනිමින් 2000 වර්ෂයේ දී කොළඹ තේ වෙන්දේසියේ තේ සඳහා වූ සාමාන්‍ය මිල කිලෝ ග්‍රෑම්යකට රුපියල් 135.53 දක්වා සියයට 18 කින් වැඩි විය. 2000 වර්ෂය අග භාගය තුළදී මෙම මිල ඉහළ යාම නියුණු අන්දමින් සිදු විය. කෙත්යාවේ තේ නිෂ්පාදනය අඩු වීමත්, කොළඹ තේ වෙන්දේසියේ රුපියාවේ ක්‍රියාශීලී සහභාගිත්වයත්, වසර තුළදී එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්‍ෂව රුපියලේ අගය පහත බැසීමත් මෙම මිල ඉහළ යාමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතූන් විය.

2000 දී කොළඹ වෙන්දේසියේ විකුණන ලද තේ ප්‍රමාණය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 277 දක්වා සියයට 6 කින් වැඩි විය. වසර තුළදී අපනයනය කරන ලද තේ ප්‍රමාණය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 288 දක්වා සියයට 7 කින් වැඩි විය. තේ මිල ගණන්වල ඇති වූ වර්ධනය නිසා 2000 වර්ෂයේදී තේ අපනයන ඉපැයුම් රුපියල් දශ ලක්‍ෂ 53,133 දක්වා සියයට 22 කින් වැඩි විය. රුපියාව තවදුරටත් ශ්‍රී ලංකාවේ තේ සඳහා ප්‍රධාන ගැණුම්කරුවා වූ අතර මුළු තේ අපනයන ප්‍රමාණයෙන් සියයට 16 ක් මිලදී ගැනීමට දයක වී ඇත. එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යය, සිරියාව හා තුර්කිය පිළිවෙලින් අනෙකුත් ප්‍රධාන ගැණුම්කරුවෝ වූහ.

නොග වශයෙන් අපනයනය කරන ලද තේ ප්‍රමාණය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්‍ෂ 183 ක් වූ අතර එය මුළු අපනයනයෙන් සියයට 63 ක් වේ. අගය එකතු කරන ලද තේ අපනයනය 1999 වසරේ මෙන්ම 2000 වසරේදී ද සියයට 37 ක් ලෙස පැවතිණි. පැකට් කරන ලද තේ සහ තේ මළු (Tea bags) අපනයනය පිළිවෙලින් සියයට 30 ක් හා සියයට 4 ක් වූ අතර වෙනත් අයුරින් සකසන ලද තේ අපනයනය සියයට 3 ක් විය.

2000 වර්ෂය තුළදී ද කුඩා තේ වතු සංවර්ධන අධිකාරිය තේ නැවත වගා කිරීමේ සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් මෙන්ම උපදේශක හා ව්‍යාප්ති සේවා සලසා දීම මගින්ද තේ කර්මාන්තයේ දියුණුව උදෙසා සහාය විය. මීට අමතරව කුඩා තේ වතු සංවර්ධන අධිකාරිය තේ සංවර්ධන සමිති හරහා පොහොර ණය යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කරමින් පොහොර මෙට්‍රික් ටොන් 15,317 ක් සපයනු ලැබීය. මෙය 1999 වසරේදී සපයනු ලැබූ ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 28 ක වර්ධනයකි. “සංවර්ධන අරමුදල” වැඩසටහන යටතේ කුඩා තේ වතු හිමියන්ට අවශ්‍ය උපකරණ මිලදී ගැනීම සඳහා කුඩා තේ වතු සංවර්ධන සමිති හරහා ණය පහසුකම් සලසා දෙන ලදී. 2000 වසර අවසානය වනවිට පැවති කුඩා තේ වතු සංවර්ධන සමිති සංඛ්‍යාව 1,172 ක් විය.

රබර්

2000 වසරේදී කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 87 ක් වූ රබර් නිෂ්පාදනය සියයට 10 ක පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කරයි. පසුගිය වසර 50 තුළදී වාර්තා වූ අවම නිෂ්පාදනය මෙය විය. මුළු රබර් නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 71 ක් කුඩා රබර් වතු හිමියන් විසින් නිපදවනු ලැබූ අතර ඉතිරි ප්‍රමාණය වැවිලි සමාගම් විසින් නිපදවනු ලැබිණි. 2000 වසරේදී

කුඩා ඉඩම් හිමියන්ගේ නිෂ්පාදනය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 61.8 දක්වා සියයට 13 කින් පහත වැටුණි. එමෙන්ම වැවිලි සමාගම්වල නිෂ්පාදනය ද කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 25.4 ක් දක්වා සියයට 7 කින් පහත වැටිණි.

වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණයේ අඩු වීම සහ අඩු ඵලදාව යන කරුණු දෙකම නිෂ්පාදනයේ මෙම පහත වැටීමට හේතු විය. ලාභදායී අනෙකුත් කෘෂි බෝග වගාවන් සහ වාසස්ථාන සඳහා ඉඩම් සංවර්ධනය මගින් ඇති වූ තරඟය පසුගිය වසරවලදී රබර් වගාව යටතේ වූ ඉඩම් ප්‍රමාණය පහත වැටීමට හේතු විය. බොහෝ කාලයක් තුළ පැවැති අයහපත් මිල ගණන් හේතුවෙන් වගා කරුවන්ගේ ආදායම, ආන්තික රබර් ඉඩම්වල කිරි කැපීමේ කුලිය ලබා ගැනීමටවත් ප්‍රමාණවත් නොවූ බැවින් සමහර වගා කරුවන් විසින් කිරි කැපීම අත් හරින ලදී. මෙම තත්ත්වය කුඩා රබර් වතු හිමියන්ගේ කළමනාකරණය දුර්වල වීමට හේතු වූ අතර එමගින් ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදනය තවදුරටත් පහත වැටීමට ද හේතුවිය. වසරේ අවසන් භාගය තුළ දේශීය රබර් මිල ගණන්වල වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කළද සමහර රබර් ඉඩම් නිසරු තත්ත්වයේ පැවතීම හේතු කරගෙන යහපත් මිල ගණන් යටතේ වුවද නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා ඉක්මන් ප්‍රතිචාරයක් නොදක්වන ලදී. 2000 වසරේදී හෙක්ටයාරයකට ඵලදාව කිලෝ ග්‍රෑම් 712 දක්වා සියයට 6 කින් පහත වැටුණි. රබර් නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රධාන රටවල ඵලදාව ශ්‍රී ලංකාවේ ඵලදාව මෙන් දෙගුණයක් පමණ වේ. තිසි විධික්‍රම අනුගමනය කිරීම මගින් ඵලදායීතාවය තවදුරටත් දියුණුකිරීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථා ඇති බව මෙයින් පෙන්නුම් කරයි.

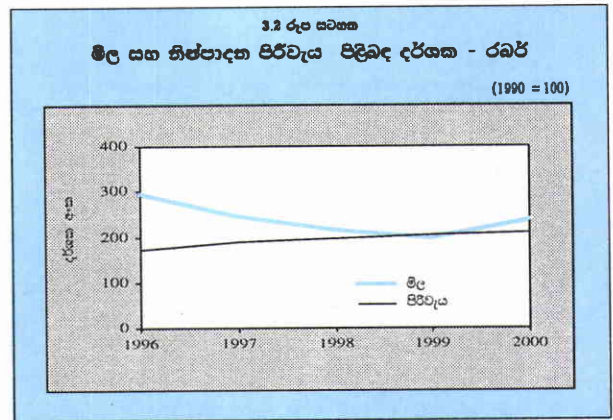
3.3 සංඛ්‍යා සටහන
රබර් වගා අංශය පිළිබඳ සංඛ්‍යා

අයිතමය	ඒකකය	1998	1999(අ)	2000(ආ)
1. නිෂ්පාදනය	කි.ග්‍රෑ.දශලක්ෂ	96	97	87
2. බිම් ප්‍රමාණය (ඇ)				
වගාව යටතේ ඇති	හෙක්ටයාර් දහස්	158	159	158
කිරි කැපීම යටතේ ඇති	හෙක්ටයාර් දහස්	125	128	125
3. ඵලදාව	හෙක්ටයාරයකට			
	කි.ග්‍රෑ.	768	755	694
4. පොහොර භාවිතය	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්	15	10	13
5. නැවත වගා කිරීම(ඈ)	හෙක්ටයාර්	1,160	643	793
6. අළුතින් වගා කිරීම(ඈ)	හෙක්ටයාර්	515	218	251
7. මිල				
අපනයන(නැ.වි.ස.)	කි.ග්‍රෑ./රුපියල්	67.72	53.90	66.15
කොළඹ(ආර්.ඇස්.ඇස්.1)	කි.ග්‍රෑ./රුපියල්	49.76	45.33	54.91
8. නිෂ්පාදන පිරිවැය	කි.ග්‍රෑ./රුපියල්	42.00	43.50	44.50
9. අපනයන	කි.ග්‍රෑ.දශලක්ෂ	41	43	33
10. දේශීය පරිභෝජනය	කි.ග්‍රෑ.දශලක්ෂ	54	54	55
11. අපනයන ඉපයුම්	රුපියල් දශලක්ෂ	2,808	2,305	2,179
	එ.ජ.ඩොලර් දශලක්ෂ	44	33	29
12. එකතු කළ අගය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් (ඉ)		0.5	0.4	0.4

මූලාශ්‍රය : රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික පොහොර ලේඛම් කාර්යාලය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

- (අ) සංශෝධිත
- (ආ) තාවකාලික
- (ඇ) 1993 ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ කෘෂිකාර්මික බෝග සහ පශු සම්පත් සමීක්ෂණය 1993 මත පදනම් වේ.
- (ඈ) වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ වගා සහන යෝජනා ක්‍රමය අනුවය.
- (ඉ) වගා කිරීම් සහ සැකසුම් කටයුතුවල පමණි.

පසුගිය වසර කීපය තුළ නොකඩවා ඉහළ යාමක් පෙන්නුම් කළ කර්මාන්ත අංශය තුළ දේශීය රබර් පරිභෝජනය 2000 වසර පුරාද නොකඩවා දක්නට ලැබිණි. දේශීය පරිභෝජනය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 55 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි වූ අතර එය මුළු දේශීය රබර් නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 63 ක් විය. 2000 වසර තුළ ස්වභාවික රබර් අපනයනය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 33 ක් වූ අතර එය සියයට 23 ක පහත වැටීමකි. 2000 වසරේදී රබර් සඳහා වූ නිෂ්පාදන පිරිවැය සියයට 2 කින් ඉහළ ගොස් කිලෝ ග්‍රෑමයකට රුපියල් 45 ක් විය.

රබර් පරිභෝජනය කරනු ලබන රට වලින් ඇති අයහපත් ඉල්ලුම හේතු කොටගෙන ස්වභාවික රබර්වල ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් පහත මට්ටමක පැවතියේය. ජාත්‍යන්තර රබර් පිළිබඳ අධ්‍යයන කණ්ඩායමට අනුව ජාත්‍යන්තර ස්වභාවික රබර් සංවිධානය (INRO) මගින් තම ස්ථාරක්ෂක රබර් තොග වෙළඳපොළට මුද්‍රා හැරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සියළුම වෙළඳපොළවල සහ සියළුම වර්ගවල හා ශ්‍රේණිවල රබර් මිල ගණන් පහත වැටුණි. 2000 වර්ෂයේදී කොළඹ රබර් වෙන්දේසියේ මිල ගණන්වල වැඩි දියුණු වීමක් දක්නට ලැබුණි. 1999 වසරට වඩා ආර්.එස්.එස්. 1 හා ලේටෙක්ස් 1 X වර්ගවල රබර්වල වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිල ගණන් පිළිවෙලින් සියයට 21 කින් සහ සියයට 29 කින් ඉහළ ගියේය. මිල ඉහළ යාමක් පැවතියද, නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන ලාභ ආන්තිකයන් පහත තත්ත්වයක පැවතීම හේතුවෙන් රබර් වගාවෙහි ආකර්ශණීයභාවය පහත වැටී ඇත.

නිෂ්පාදනයේ අසතුටුදායක උපතනිය වළක්වා ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව, පවත්නා සහනාධාර වැඩසටහන්වලට අමතරව රජය විසින් නව සංවර්ධන වැඩසටහන් ආරම්භ කරනු ලැබීය. ව්‍යාප්ති සේවා වැඩි දියුණු කර ගැනීම, කිරි නිෂ්පාදන සඳහා හොඳ මිලක් ලබා ගැනීම සහ ණය ලබා ගැනීම ආදී කරුණු සඳහා කුඩා රබර් වතු හිමියන්ගේ හැකියාව දියුණු කිරීම සඳහා රබර් සංවර්ධන දෙපාර්ත- මේන්තුව විසින් 'කුරුසවිය' නමින් යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2000 වර්ෂය අවසානය වනවිට දිවයින පුරා 'කුරුසවිය' සමිති 253 ක් පිහිටුවා තිබුණි. එමෙන්ම රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රබර් කිරි කපන්නන් 1,800 ක් පුහුණු කිරීම සඳහා වැඩමුළු පවත්වන ලදී. නව වගාවන් සහ නැවත වගාවන් සඳහා සහනාධාර යෝජනා ක්‍රමද 2000 වර්ෂයේදී තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මේ යටතේ, වර්ෂය තුළදී, නැවත වගාව සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 58 ක්ද, නව වගාව සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 25 ක්ද මුද්‍රා හැර ඇත. 1996 සිට දක්නට ලැබුණු රබර් නැවත වගාව පහත වැටීමේ උපතනිය 2000 වර්ෂයේදී වෙනස් විය. රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවට අනුව රබර් වගා කළ නව බිම් ප්‍රමාණය සහ නැවත වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් සියයට 15 කින් සහ සියයට 23 කින් ඉහළ ගියේය.

ශ්‍රී ලංකා රබර් පර්යේෂණ ආයතනයට අනුව දේශීය රබර් වගාව RRIC100 සහ PB86 යන රබර් ප්‍රභේද දෙක මත මූලික වශයෙන් රඳ පවතී. මෙම ප්‍රභේද දෙක කෙරෙහි පලිබෝධ හෝ වෙනයම් රෝගයක බලපෑමක් වුවහොත් මුළු රබර් කර්මාන්තයම එමගින් අනතුරට පත් විය හැකිය. මෙම අනතුරුදායක තත්ත්වයන් අවම කිරීම සඳහා විශාල වශයෙන් ප්‍රභේද විවිධාංගීකරණයක් කළයුතු බවට රබර් පර්යේෂණ ආයතනය නිර්දේශ කර ඇත. එමෙන්ම ඉදිරි යේදී ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා එබඳු විවිධාංගීකරණ සැලැස්මක් පිළියෙල කර ඇත.

ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් පහත වැටීම වළක්වා ගැනීම සඳහා වර්ෂය තුළදී ජාත්‍යන්තර ප්‍රයත්නයන් කිහිපයක් ගනු ලැබීය. ජාත්‍යන්තර ස්වභාවික රබර් හිවිසුම බිඳ වැටීමෙන් පසු තායිලන්තය සහ මැලේසියාව එක්ව

ජාත්‍යන්තර ස්වභාවික රබර් සංවිධානයේ ස්ථාරක්ෂක තොග මිලදී ගැනීම සඳහා බද්ධ ව්‍යාපාරයක් පිහිටුවාගෙන ඇත. ඒ සමගම මැලේසියාව, තායිලන්තය සහ ඉන්දුනීසියාව රබර් අපනයනය සඳහා පාදක මිලක් නියම කිරීම පිණිස සැලසුම් කරන බවද යහපත් මිලක් පවත්වාගෙන යාමට රබර් තොග රැස් කරන බවද ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. එම අවම අපනයන මිල, නම්‍යතාවයකින් යුතුවාක් මෙන්ම ලෝක මිල ගණන්වල වෙනස්වීම් පිළිබිඹු කරමින් කලින් කලට විමසුමට ලක් කළයුතු බවද අපේක්ෂා කෙරේ.

පොල්

2000 වසරේ පොල් නිෂ්පාදනය ගෙඩි දශ ලක්ෂ 3,055 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, මෙය මෙතෙක් වාර්තා වී ඇති ඉහළම නිෂ්පාදනයයි. 1999 පොල් නිෂ්පාදනයට සාපේක්ෂව මෙය සියයට 8 ක වර්ධනයකි. 2000 වසර පුරා හොඳින් ව්‍යාප්තව ලැබුණු වර්ෂාපතනයන් 1999 වසරේ ලැබූ හිතකර වර්ෂාපතනයෙහි පසුකාලීන බලපෑමක් පොල් නිෂ්පාදනයෙහි මෙම ඉහළ යාමට දායක විය. 1999 වසරේ පොහොර භාවිතය ඉහළ යාමද නිෂ්පාදනයෙහි වර්ධනයට හේතු විය. කෙසේ වෙතත් නිෂ්පාදනය වැඩි වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පොල් මිල ගණන් තියුණු ලෙස පහත වැටුණි.

පොල් නිෂ්පාදනය ඉහළ යාමක් සමගම පොල් මද ආශ්‍රිත ප්‍රධාන නිෂ්පාදන වර්ග තුනෙහි නිමැවුම් මට්ටම්වලද වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. ඉකුත් වසරෙහි සියයට 50 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ කපාපු පොල් නිෂ්පාදනය මෙම වසර තුළදීද තවදුරටත් සියයට 32 ක වර්ධනයක් අත් කර ගත් අතර, එය මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහළම නිෂ්පාදනය විය. කපාපු පොල් නිෂ්පාදන කම්හල් සම්පූර්ණ ධාරිතාවෙන් ක්‍රියාත්මක වූ අතර, කපාපු පොල් කර්මාන්තය මෙට්‍රික් ටොන් 90,000 ක් වූ උපරිම ධාරිතා මට්ටමට ළඟා විය. කපාපු පොල් අපනයනයද මෙට්‍රික් ටොන් 83,000 ක් ලෙස නව ඉහළ මට්ටමක් වාර්තා කළ අතර, එය ඉකුත් වසරට වඩා සියයට 30 ක වැඩි වීමකි. පොල් මද ආශ්‍රිත අනෙකුත් නිෂ්පාදනද සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. පොල් තෙල් නිෂ්පාදනය සියයට 27 ක ප්‍රගතියක් අත් කර ගනු ලැබූ අතර කොප්පරා, පොල් ගෙඩි, පොල් කිරිම හා පිටි කළ පොල් කිරි අපනයනයද පිළිවෙලින් සියයට 30 කින්, සියයට 26 කින් සහ සියයට 20 කින් ඉහළ ගියේය.

1999 දී ආකර්ශණීය මට්ටමක පැවතුණු කපාපු පොල් මිල 2000 වසරේදී පසුබෑමකට ලක් විය. ප්‍රධාන වශයෙන් පිලිපීනයේ සහ ඉන්දුනීසියාවේ සැපයුම ඉහළ යාමක් සමගම ඇති වූ ලෝක පොල් සැපයුමේ ඉහළ යාම ඊට හේතුවිය. කපාපු පොල් කිලෝවක දේශීය මිල ජනවාරි මාසයේදී රු. 64.70 ක් වූ අතර දෙසැම්බර් මාසය වනවිට එය රුපියල් 38.50 දක්වා සියයට 40 කින් පහත වැටුණි. පොල් මද ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සඳහා සාමාන්‍ය අපනයන මිල (නැ.වි.ස.) ගෙඩියට රුපියල් 7.35 ක් වූ අතර එය පසුගිය වසරේ පැවති ගෙඩියට රුපියල් 9.95 මිල හා සසඳනවිට සියයට 26 ක අඩු වීමකි. අපනයනය කරන ලද

3.4 සංඛ්‍යා සටහන
පොල් වගා අංශය පිළිබඳ සංඛ්‍යා

අයිතමය	ඒකකය	1998	1999(අ)	2000(ආ)
1. නිෂ්පාදනය (ඇ)	ගෙඩි දශලක්ෂ	2,552	2,828	3,055
කපාපු පොල්	ගෙඩි දශ ලක්ෂ(ඇ)	361	541	712
පොල්තෙල්	ගෙඩි දශ ලක්ෂ(ඇ)	334	309	387
කොප්පරා(ඉ)	ගෙඩි දශ ලක්ෂ(ඇ)	44	65	84
පොල්ගෙඩි අපනයනය	ගෙඩි දශලක්ෂ	17	23	29
දේශීය පොල් ගෙඩි පරිභෝජනය (ඊ)	ගෙඩි දශලක්ෂ	1,779	1,799	1,832
2. මුළු වගා බිම් ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර දහස්	439	439	439
3. නැවත වගාව/යටි වගාව(උ)	හෙක්ටයාර	595	698	714
4. නව වගාව(උ)	හෙක්ටයාර	656	660	834
5. පොහොර භාවිතය	මෙ.ටො.දහස්	38	39	37
6. නිෂ්පාදන පිරිවැය	ගෙඩිය/රුපියල්	2.40	2.65	3.27
7. පොල් ගෙඩියක සිල්ලර මිල	ගෙඩිය/රුපියල්	11.17	11.95	9.15
8. සාමාන්‍ය අපනයන මිල				
නැ.වි.ස. (ඌ)	ගෙඩිය/රුපියල්	8.31	9.95	7.35
9. අපනයන ඉපැයුම්				
රුපියල් දශලක්ෂ		6,110	9,119	9,174
එ.ජ.ඩොලර් දශලක්ෂ		94	129	121
මද ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන(ඌ)	රුපියල් දශලක්ෂ	3,632	5,973	5,786
එ.ජ.ඩොලර් දශලක්ෂ		56	84	77
අනෙකුත් නිෂ්පාදන	රුපියල් දශලක්ෂ	2,478	3,146	3,388
එ.ජ.ඩොලර් දශලක්ෂ		38	45	45
10. එකතු කළ වටිනාකම දළ				
දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්(එ)		2.9	3.2	2.2

මූලාශ්‍රය : පොල් වගා කිරීමේ මණ්ඩලය
පොල් සංවර්ධන අධිකාරිය
ජාතික පොහොර ලේකම් කාර්යාලය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

- (අ) සංශෝධිත
- (ආ) නාවකාලික
- (ඇ) ගණනය කරන ලද්දකි. (කොප්පරා කොග වෙනස්වීම සඳහා ගැලපීම් කරන ලද බැවින් ශීර්ෂවල එකතුව මුළු නිෂ්පාදනය හා නොදැසඳේ.)
- (ඈ) 1998 සඳහා ගෙඩි ප්‍රමාණය ගණන් බැලීමේදී යොදාගත් අනුපාතිකයන්

කපාපු පොල් මෙ.ටො.1	-	ගෙඩි 8,000
පොල්තෙල් මෙ.ටො.1	-	ගෙඩි 8,800 සහ
කොප්පරා මෙ.ටො.1	-	ගෙඩි 5,775

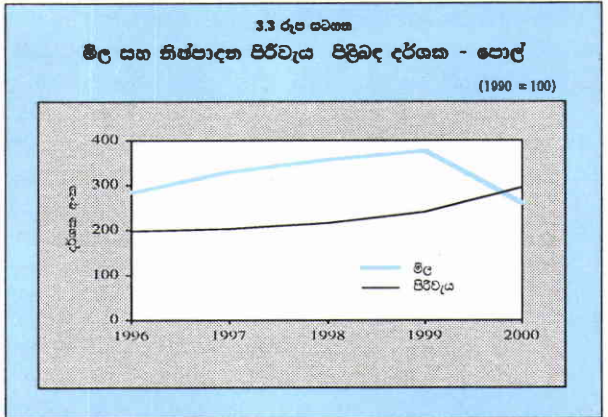
සටහන : පොල් සංවර්ධන අධිකාරිය 1996/97 දී කළ අධ්‍යයනයන් පදනම් කරගෙන 1998 අනුපාතිකයන් සංශෝධනය කරන ලදී. 1997 අනුපාතිකයන් 1997 වාර්ෂික වාර්තාවේ දක්වා ඇත.

- (ඉ) අපනයන පමණි.
- (ඊ) ඒකපුද්ගල වාර්ෂික ගෘහ පරිභෝජනය පොල් ගෙඩි 94.8 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. කර්මාන්ත අංශයේ ප්‍රයෝජනයට ගැනෙන පොල් ගෙඩි ප්‍රමාණය මෙයට ඇතුළත් නොවේ.
- (උ) පොල් වගා කිරීමේ මණ්ඩලය මගින් දෙනු ලබන වගා සහනාධාර ක්‍රමය යටතට අයත් ඉඩම්
- (ඌ) ප්‍රධාන පොල් මද නිෂ්පාදන තුන සඳහා පමණි.
- (එ) වගා කිරීම් සහ දැකසුම් කටයුතුවල පමණි.

පොල් මද ආශ්‍රිත ප්‍රධාන නිෂ්පාදන තුනෙහි ගෙඩි සමානයන් සියයට 31 කින් ඉහළ ගියද, මෙම නිෂ්පාදනයන් සඳහා පැවති ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් පහත වැටීම හේතුවෙන් පොල් මද ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන අපනයනයෙන් ලද ඉපැයීම් රුපියල් වශයෙන් ගත්කල සියයට 3 කින් පහත වැටුණි. වසරේ පළමු කාර්තු තුන තුළ කොප්පරා මිල ගණන්ද පහත වැටුණු අතර, අවසාන කාර්තුවේදී පකිස්ථානයේ ආනයන ඉල්ලුම ඉහළ යාම හේතුවෙන් කොප්පරා මිල ගණන් ඉහළ ගියේය.

දේශීය මෙන්ම ජාත්‍යන්තර පොල් තෙල් මිල ද වසර තුළදී පහත වැටුණි. 1999 දෙසැම්බර් මාසයේදී යුරෝපයෙන් පොල් තෙල් මෙට්‍රික් ටොන් 1 ක් සඳහා ඒ. ජ. ඩොලර් 727 ක් ලැබුණු අතර, 2000 දෙසැම්බර් වනවිට එය සියයට

54 කින් අඩු වී මෙට්‍රික් ටොන් 1 ක් සඳහා ලැබුණේ එ. ජ ඩොලර් 330 ක් පමණි. දේශීය වෙළඳපොළෙහි ද පොල් තෙල් මෙට්‍රික් ටොන් 1 ක මිල රුපියල් 38,571 දක්වා සියයට 30 කින් අඩු විය.

පොල් නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම මෙන්ම තෙල් නිෂ්පාදනය සඳහා වැඩි පොල් ප්‍රමාණයක් භාවිතයට ගැනීමට හැකිවන පරිදි ප්‍රමාණවත් ධාරිතාවක් පොල් තෙල් කර්මාන්තයෙහි නොපැවතීම හේතුවෙන් දේශීය පොල් මිල ගණන් අඩු විය. 1998 ජූනි මාසයේ දී, ආහාරයට ගන්නා තෙල් ආනයන සඳහා ප්‍රදානය කළ සහනදැයි බදු අනුපාතය හේතුවෙන් පසුගිය වසර කිහිපය පුරා එම තෙල් වර්ග වැඩි වැඩියෙන් ආනයනය කිරීම දේශීය පොල් තෙල් කර්මාන්තයට අහිතකර බලපෑමක් එල්ල කළේය. මෙය කපාපු පොල් කම්හල්කරුවන්ට සහනයක් සැලසීම පිණිස ගනු ලැබූ පියවරක් විය. පොල් තෙල් කර්මාන්තයෙන් පොල් සඳහා පැවති තරඟකාරී ඉල්ලුම අවම කොට එමගින් පොල් මිලෙහි ඇති වන්නාවූ අඩු වීමේ වාසිය කපාපු පොල් නිෂ්පාදකයන්ට ලබා දීම මෙහි අරමුණ විය. පොල් තෙල් හැර ආහාර පිසීමට ගනු ලබන වෙනත් තෙල් වර්ග සඳහා වූ තීරු බද්ද සියයට 35 සිට සියයට 5 දක්වා අඩු කරන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ ලාභදායී ආදේශක තෙල් කොග විශාල ලෙස ආනයනය කිරීම නිසා පොල් තෙල් නිෂ්පාදකයන්ට ඒ සමග තරඟ කිරීමට නොහැකි වීමයි. එම හේතුව නිසා පොල් තෙල් මෝල් විශාල සංඛ්‍යාවක් වසා දැමීමට සිදු විය. 1987 දී 980 ක්වූ තෙල් මෝල් සංඛ්‍යාව 1999 වනවිට 156 ක් දක්වා අඩු විය. මෙයින් ද නොකඩවා නිෂ්පාදනයෙහි යෙදුනේ සියයට 25 ක්, එනම් තෙල් මෝල් 38 ක් පමණි. තෙල් සිඳීමේ කර්මාන්තය තුළ ධාරිතාවය සීඝ්‍ර ලෙස පහත වැටීමත් සමගම ගෙඩි පොල් නිෂ්පාදනයෙහි අතිරික්තය ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි වීම හේතුවෙන් 2000 වසර තුළදී පොල් මිල මත පීඩනයක් ඇති විය. මෙම තත්ත්වය නිසා ආනයනය කරනු ලබන ආහාරයට ගන්නා තෙල් සම්බන්ධයෙන් වූ බදු ප්‍රතිපත්තිය සංශෝධනය කිරීමට රජයට සිදු වූ අතර, ඒ අනුව එම තෙල් වර්ග ආනයනය මත ප්‍රදානය කර තිබූ බදු සහනය ඉවත් කොට අප්‍රේල් මාසයේදී තීරු බද්ද සියයට 25 ක් ලෙස ස්ථාවර කරනු

ලැබීය. අවසානයේදී ගෙඩි පොල් මිල පහත වැටීම තවදුරටත් පාලනය කිරීම පිණිස සංශෝධිත කීරු බද්දට අමතරව, ආහාරයට ගන්නා යොදා ගනු ලබන තෙල් ආනයනය මත සියයට 25 ක් වූ අධිහාරයක් පැනවීමටද රජය විසින් කීරණය කරනු ලැබීය.

අනෙකුත් අපනයන බෝග

අනෙකුත් අපනයන බෝග සමන්විත වන්නේ කුරුඳු, ගම්මිරිස්, කරාබුනැටි, කරදමුංගු, සාදික්කා, වසාවාසි වැනි කුළුබඩු වර්ග, කෝපි සහ කොකෝවා වැනි පාන වර්ග, සකස් නොකරන ලද දුම්කොළ, පුවක්, බුලත්, කපු මද සහ වාෂ්පශීලී තෙල් වර්ග වැනි කෘෂි නිෂ්පාදන වලිනි. වසර ගණනාවක සිට අනෙකුත් අපනයන බෝග වගාව සැලකිය යුතු අන්දමින් වැඩි වෙමින් පැවතුනු අතර, 1990 වසරේ සිට මෙම බෝගවල අපනයන ඉපැයීම් පොල් හා රබර් අපනයනයන්ගෙන් ලත් අපනයන ඉපැයීම්, ඉක්මවීය. 1998 සිට මෙම බෝගයන්ගෙන් ලද අපනයන ඉපැයීම් පොල් හා රබර් යන බෝග දෙකෙහිම අපනයන ඉපැයීම්වල එකතුව ද ඉක්මවා ගියේය. වසර 2000 දී අනෙකුත් අපනයන බෝග වලින් ලද අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් වශයෙන් ගත් කළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 11,784 ක් දක්වා සියයට 1.6 කින් වැඩි වූ නමුත් එ.ජ. ඩොලර් වශයෙන් ගත් කළ සියයට 5.6 කින් අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළේය. ගම්මිරිස්, සාදික්කා, වසාවාසි සහ වාෂ්පශීලී තෙල් වර්ග හැර අනෙකුත් සියළුම බෝග අනු කාණ්ඩවල අපනයන පරිමාව අඩු විය.

**3.5 සංඛ්‍යා සටහන
අනෙකුත් අපනයන බෝග නිෂ්පාදනයන්**

	මෙට්‍රික් ටොන්		
	1998	1999(අ)	2000(ආ)
කෝපි	2,343	3,249	2,549
කොකෝවා	1,904	1,147	1,351
කුරුඳු පොතු	10,813	13,466	13,494
ගම්මිරිස්	6,776	9,284	10,676
කරාබු නැටි	1,744	4,181	1,722
කරදමුංගු	60	74	62
සාදික්කා සහ වසාවාසි	1,257	1,221	1,126

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍රය : අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
(ආ) තාවකාලික

අනෙකුත් අපනයන බෝග අතර වැදගත්ම බෝගය වන කුරුඳු, 2000 දී එම බෝගයන්හි මුළු අපනයන ඉපැයීම් වලින් සියයට 30 කට දායක විය. ශ්‍රී ලංකාව ලෝකයේ විශාලතම කුරුඳු නිෂ්පාදකයා වන අතර ලෝක නිෂ්පාදනයෙන් තුනෙන් දෙකක් පමණ සපයයි. කුරුඳු නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 90 ට වඩා කැබලි, පොතු, පොතු තෙල් සහ කොල තෙල් වශයෙන් අපනයනය කරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාව තවමත් කුරුඳු විශාල ප්‍රමාණයක් අපනයනය කරනු ලබන්නේ පොතු මිටි වශයෙන් බැවින් ඉහළ වටිනාකමකින් යුතු කුරුඳු නිෂ්පාදන කරා යොමු වීමට හැකියාව තිබේ. කුරුඳු කුඩු සහ පෙතිවලට දකුණු ඇමෙරිකාව

සහ යුරෝපය යන රට වලින් විශාල ඉල්ලුමක් පවතී. කුරුඳු වගාව යටතේ ඇති බිම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 25,000 ක් පමණ වේ. 2000 වර්ෂයේ දී කුරුඳු නිෂ්පාදනයේ සුළු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරිණි. එහෙත් මිල සහ අපනයන ප්‍රමාණයන් පහළ යාම නිසා අපනයන ඉපැයීම්වල පහත වැටීමක් දක්නට ලැබුණි.

පසුගිය වසර කිහිපය තුළ සීඝ්‍ර වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය, 2000 වර්ෂයේ දී මෙට්‍රික් ටොන් 10,676 දක්වා සියයට 15 කින් තවදුරටත් වැඩි විය. අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ක්‍රියාත්මක කළ අපනයන කෘෂිකාර්මික සහායක වැඩපිළිවෙල (Export Agriculture Assistance Scheme - E.A.A.S.) යටතේ පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දී නව වගා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි වීම මෙයට හේතු විය. කෙසේ වෙතත් ලෝකයේ ගම්මිරිස් සැපයුම වැඩි වීම නිසා ලෝක වෙළඳපොළේ ගම්මිරිස් සඳහා වූ මිල පහත වැටුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සාමාන්‍ය වෙන්දේසි මිල සහ ගොවිපල මිල 1999 වසරට සාපේක්ෂව 2000 වසරේදී පහත වැටුණි. 2000 වර්ෂයේ දී මිලෙහි පහත වැටීමක් සිදු වූවත් අපනයන පරිමාව සියයට 29 කින් වැඩි වීමෙන් ගම්මිරිස්වල අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,587 දක්වා සියයට 22 කින් වැඩි විය.

2000 වසරේදී ලෝක වෙළඳපොළේ සැපයුමේ හිඟයක් පැවතීම නිසා සාදික්කා මිල ගණන් ඉහළ ගිය අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වෙන්දේසි මිල සහ ගොවිපල මිල ද ඉහළ ගියේය. අපනයන පරිමාවන් වැඩි වීම සහ ආකර්ශණීය මිල ගණන් පැවතීම සාදික්කා සහ වසාවාසි වලින් ලද අපනයන ඉපැයීම් සියයට 35 කින් වැඩි වීමට හේතු විය.

අපනයන පරිමාවන් අඩු වීම නිසා 2000 වර්ෂයේ දී කෝපි, පුවක් සහ කරදමුංගුවල අපනයන ඉපැයීම් පිළිවෙලින් සියයට 92 කින්, සියයට 89 කින් සහ සියයට 51 කින් සැලකිය යුතු අන්දමින් අඩු විය. අපනයන පරිමාවන් අඩු වීම නිසා 2000 වර්ෂයේදී කරාබුනැටි සහ බුලත් වලින් ලද අපනයන ඉපැයීම්ද පිළිවෙලින් සියයට 26 කින් සහ සියයට 6 කින් අඩු විය.

2000 වර්ෂයේ දී වාෂ්පශීලී තෙල් වර්ග මෙට්‍රික් ටොන් 235 කට වඩා අපනයනය කරන ලද අතර එමගින් ලත් අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 290 දක්වා සියයට 6 කින් වැඩි විය. ප්‍රධාන වාෂ්පශීලී තෙල් වර්ග වනුයේ කුරුඳු තෙල් සහ පැහිරි තෙල්ය.

පසුගිය වර්ෂ කිහිපයේදී විසිතුරු පැල සහ කැපු මල් වගාව සැලකිය යුතු අන්දමින් ව්‍යාප්ත වූ අතර, එය වැදගත් අපනයන ඉපැයීම් මාර්ගයක් බවට පත්ව ඇත. අපනයනය අරමුණු කර ගත් මහා පරිමාණ වගාකරුවන්ට අමතරව ස්වයං රැකියා පදනම මත විසිතුරු පැල සහ කැපු මල් වගා කරන කුඩා පරිමාණ වගාකරුවන්ද විශාල සංඛ්‍යාවක් ඇත. නුවරඑළිය, ගම්පහ, මහනුවර සහ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කවල විසිතුරු පැල සහ කැපු මල් මහා පරිමාණ වශයෙන් වගා කරනු ලැබේ. 2000 වර්ෂයේදී විසිතුරු පැල, මුල් සහිත සහ රහිත අතු කැබලි මෙන්ම කාන්තේන්, ඕකිඩිස්, ඇන්තුරියම් වැනි මල් වර්ග විශාල

පරිමාණයෙන් අපනයනය කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් විසිතුරු පැල සහ කැපු මල් වලින් ලද අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 624 ක් දක්වා සියයට 9 කින් වැඩි විය.

3.4 දේශීය කෘෂිකර්මය

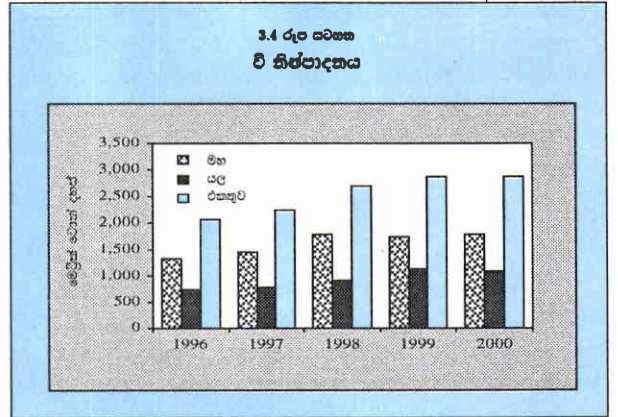
වී

වී නිෂ්පාදනය 2000 වගා වර්ෂය තුළදී මෙට්‍රික් ටොන් දශ ලක්ෂ 2.86 (බ්‍රසල් දශ ලක්ෂ 137) ක් වූ අතර එය 1999 දී වාර්තා වූ උපරිම නිමවුම් මට්ටමට වඩා සියයට 0.3 ක අඩුවීමක් පෙන්වයි. යල කන්නයේ නිෂ්පාදනය සියයට 4 කින් අඩු වීම හා මහ කන්නයේ නිෂ්පාදනය සියයට 2 කින් වැඩි වීමද සමස්ත නිමවුමේ අඩු වීම තුළින් පෙන්නුම් කෙරේ. ව්‍යුහගත ලද සහ අස්වැන්න නෙලා ගත් බිම් ප්‍රමාණය පහළ ගිය අතර, හෙක්ටයාරයකට යොදන ලද පොහොර ප්‍රමාණයේ අඩු වීමක් තිබියදීත් සාමාන්‍ය අස්වැන්නෙහි ඉහළ යාමක් දක්නට ලැබිණි.

1999/2000 මහ කන්නය තුළදී වී නිමවුම මෙට්‍රික් ටොන් දශ ලක්ෂ 1.8 දක්වා සියයට 2 කින් වැඩි විය. ව්‍යුහගත ලද සහ අස්වැන්න නෙලා ගන්නා ලද බිම් ප්‍රමාණයේ අඩු වීමක් සිදු වුවත් මහ කන්නයේදී නෙලා ගත් අස්වැන්න වැඩි වීමට මුළුමණින්ම හේතු වූයේ එලදවේ ඉහළ යාමයි.

නිමවුමේ කැපී පෙනෙන වැඩි දියුණුවීමක් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ කුරුණෑගල, පොළොන්නරුව, අනුරාධපුරය සහ යාපනය යන දිස්ත්‍රික්ක වලිනි. මහ කන්නය තුළදී හොඳම නිමවුම වාර්තා වූයේ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් වන අතර එය පසුගිය මහ කන්නයට වඩා සියයට 12 ක වර්ධනයකි. දෙවනුව ඉහළ නිමවුමක් පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වූ අතර එය පසුගිය කන්නයට වඩා සියයට 15 ක වර්ධනයකි. මෙම දිස්ත්‍රික්ක දෙකෙහි නිෂ්පාදන එකතුව මුළු මහ කන්නයේ නිමවුමේ භාගයෙන් එකක් පමණ විය. අස්වනු නෙලා ගත් ශුද්ධ බිම් ප්‍රමාණය සියයට 2 කින් පහත වැටුණද, කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ වී නිෂ්පාදනය ඉහළ යාමට මුළුමණින්ම හේතු වූයේ එලදව සියයට 14 කින් ඉහළ යාමය. මේ අතර පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයෙහි එලදව මෙන්ම අස්වැන්න නෙලා ගත් ශුද්ධ බිම් ප්‍රමාණයද සියයට 7 බැගින් වර්ධනය විය. 1999 මහ කන්නය තුළදී ඉහළම නිමවුම වාර්තා කළ අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ නිමවුම වසර 2000 දී සියයට 17 කින් පහත වැටී තුන් වන තැනට පත් විය. කුරුණෑගල, පොළොන්නරුව, අම්පාර, අනුරාධපුරය සහ මහවැලි 'එච්' කලාපය යන වී නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්ක පහේ නිෂ්පාදනය මහ කන්නයේ මුළු වී නිෂ්පාදනයෙන් අඩකට වඩා එනම් සියයට 53 ක් විය.

2000 වසරේ යල කන්නය තුළදී වී නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් දශ ලක්ෂ 1.1 වූ අතර මෙය 1999 වාර්තා වූ ඉහළම නිෂ්පාදනයට වඩා සියයට 4 කින් අඩුවීමකි. 2000 වසරේ යල කන්නය තුළදී අස්වැන්න නෙලා ගත් ශුද්ධ බිම්

ප්‍රමාණය සියයට 8 කින් අඩු වූ අතර සාමාන්‍ය එලදව්තාව සියයට 5 කින් වර්ධනය විය.

අම්පාර, පොළොන්නරුව, අනුරාධපුරය සහ හම්බන්තොට යන දිස්ත්‍රික්කවල වී නිෂ්පාදනයෙහි වර්ධනයක් වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත් කුරුණෑගල සහ මහවැලි 'එච්' කලාපයේ නිෂ්පාදනය දැඩි ලෙස පහත වැටුණි. කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ වී නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය සියයට 61 කින් පහත වැටුණ අතර මහවැලි 'එච්' කලාපයේ නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය සියයට 31 කින් පහත වැටුණි. කුරුණෑගල සහ මහවැලි 'එච්' කලාපයේ වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය මෙන්ම අස්වනු මට්ටම් ද අඩු වූයේ වාරි ජලය ප්‍රමාණවත් ලෙස නොලැබීම නිසාය.

නොකඩවා හත් වන වසරටත් අම්පාර දිස්ත්‍රික්කය යල කන්නයේ ඉහළම නිමවුම වාර්තා කළ අතර, එය මුළු යල නිෂ්පාදනයෙන් පහෙන් එකකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් විය. අම්පාර, පොළොන්නරුව සහ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්ක යනහි වී නිෂ්පාදනයෙහි එකතුව මුළු යල නිමවුමෙන් අඩක් පමණ විය.

වාර්ෂික සාමාන්‍ය අස්වනු මට්ටමේ ඉහළ යාමේ ප්‍රචණ්ඩතාවය නොකඩවා සිටි වන වසරටත් දක්නට ලැබුණි. වාර්ෂික සාමාන්‍ය අස්වැන්න පෙර වසරට වඩා සියයට 5 කින් හෙක්ටයාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් 3,854 දක්වා සැලකිය යුතු අන්දමට වර්ධනය වූ අතර, මෙය මෙතෙක් වාර්තා වූ හොඳම වාර්ෂික සාමාන්‍ය අස්වැන්නයි. යල සහ මහ කන්න දෙක තුළදීම සියයට 5 බැගින් වූ සාමාන්‍ය එලදව්තා වර්ධනය, සමස්ත සාමාන්‍ය එලදව්තාවයේ වර්ධනය සඳහා දායක විය. යල සහ මහ කන්නවලදී වාර්තා වූ සාමාන්‍ය එලදව්තාවය මෙම වගා කන්න සඳහාම මෙතෙක් වාර්තා වූ හොඳම සාමාන්‍ය එලදව්තාවය විය. මහ කන්නයේ එලදව්තාවය වූ හෙක්ටයාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් 3,798 මීට පෙර 1987 දී වාර්තා වූ මහ කන්නයේ හොඳම එලදව්තාවයට වඩා සියයට 3 කින් වැඩි ය. යල කන්නයේ හෙක්ටයාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් 3,957 ක් වන සාමාන්‍ය එලදව්තාවය 1998 යල කන්නයේදී වාර්තා වූ මීට පෙර පැවති ඉහළම එලදව්තාවයට වඩා සියයට 4 ක වැඩි වීමක් පෙන්වයි. වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 82 ක් වන

විශාල සහ සුළු වාරිමාර්ග වලින් පෝෂණය වන ප්‍රදේශවල අස්වනු මට්ටම්වල වර්ධනයක් 2000 යල කන්නය තුළදී දක්නට ලැබිණි. වර්ෂා ජලයෙන් පෝෂණය වන ප්‍රදේශවල අස්වැන්න පහත වැටුණද, ඉහත දක්වූ වර්ධනයන්ගේ සාමූහික බලපෑම සමස්ත සාමාන්‍ය ඵලදායීතාවය ඉහළ යාමට හේතු විය.

ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා, නව තාක්ෂණය සමග යොදා ගනු ලබන වගා පිළිවෙත් සමූහයක් හඳුන්වා දීමේ අරමුණින් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සංවිධානය කළ ' යාය ' ආදර්ශන වැඩසටහන නොකඩවා පස් වන වසරටත් පවත්වාගෙන යන ලදී. පෙර වසරේ පවත්වන ලද ගොවීන් 34,200 ක් පමණ සහභාගී වූ ආදර්ශන 1,700 හා සසඳනවිට මෙම වර්ෂය තුළදී ගොවීන් 54,000 ක් පමණ සහභාගී වූ ' යාය ' ආදර්ශන 2,300 ක් පමණ පවත්වා ඇත. කෙසේ වුවද, ආදර්ශන මගින් ආවරණය වූ මුළු බිම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 58,200 සිට හෙක්ටයාර 46,000 දක්වා අඩු වූ අතර, එයින් පෙන්වන්නේ මෙම වසර තුළදී ආදර්ශන සඳහා සුළු ගොවීන් විශාල වශයෙන් තෝරාගෙන ඇති බවයි.

1999 වසරේ අග භාගය තුළදී කිරු බදු සහන යටතේ සහල් විශාල වශයෙන් ආනයන කිරීම නිසා ගොවීන්ට ඔවුන්ගේ වී විකුණා ගැනීමේදී දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දීමට සිදු විය. 1999 අවසාන කාර්තුවේදී සහල් සඳහා වූ කිරු බදු අඩු කිරීම හේතුවෙන්, එම වසරේ ආනයනය කරන ලද මුළු සහල් ප්‍රමාණයෙන් තුනෙන් දෙකකට වඩා වැඩි විශාල සහල් ප්‍රමාණයක් මේ කාලය තුළදී ආනයනය කරන ලදී. මෙම ආනයන නිසා වී මිලදී ගැනීම සඳහා වාණිජ බැංකු වලින් මුදල් ලබා ගත් දේශීය වී මෝල් කරුවන් සහ වී කොග රැස් කරන්නන් දැඩි අසීරුතාවයකට පත් විය. ඇතැම්

වී මෝල් කරුවන්ට ඔවුන්ගේ වී මෝල් වසා දැමීමටද සිදු විය. අවිධිමත් ලෙස සිදු කරන කිරු බදු පහත හෙළිම් සහ ඒ හා සම්බන්ධ වූ අවිනිශ්චිත තාවය නිසා 1999/2000 මහ කන්නයෙන් පසු මෝල් හිමියන් සහ වී ගබඩා කරන්නන් විශාල වශයෙන් වී මිලදී ගැනීමට සහ ගබඩා කිරීමට මැලිකමක් දක්වූ අතර එය වී මිල අඩු වීම කෙරෙහි බලපෑවේය. 2001 මහකන්නයේ ගොවිපල මිල ගණන් යථා තත්ත්වයට පත් නොවීම කෙරෙහි මෙම ප්‍රතිපත්තියේ අහිතකර බලපෑම ද හේතුවිය.

මෙම ප්‍රතිපත්තිය නිසා සකොස සහ සමුපකාර සංගම් හරහා වී වෙළඳපොළට මැදිහත් වීමටත්, එමගින් වී මිල ස්ථාවර කිරීමටත් රජයට සිදු විය. කෙසේ වෙතත් වසරේ වැඩි කාලයක් තුළ ගොවිපල මිල ගණන් සකොස මගින් නිවේදනය කරනු ලැබූ මිලට වඩා ඉතා අඩු මට්ටමක පැවතිණි. සමුපකාර සමිති සහ සකොස මගින් කිලෝ ග්‍රෑම්යකට රු. 10/- සිට ඉහළ දක්වා වූ මිල පරාසයකට වී මිලදී ගන්නා ලදී. කන්නයේ අවසාන භාගයේදී එනම්, 2000 අප්‍රේල් මාසයේදී වී කිලෝ ග්‍රෑම් 1 ක් රු. 13/- ක් බැගින් මිලදී ගන්නා ලෙස රජය විසින් සකොසට නියම කරන ලදී. මහ කන්නය තුළ සකොස මගින් දළ වශයෙන් වී මෙට්‍රික් ටොන් 50,000 ක් පමණ මිලට ගෙන තිබිණි. එහෙත් විකුණුම් මිල අඩු මට්ටමක පැවතීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මෙම කටයුත්ත නිසා සකොසට රුපියල් දශ ලක්ෂ 75 ක පමණ පාඩුවක් දරා ගැනීමට සිදු වූ බව වාර්තා විය. යල කන්නයේදී ද වී කිලෝ ග්‍රෑම් 1 ක් රුපියල් 13/- බැගින් මිලදී ගන්නා ලෙස රජය විසින් සකොසට සහ සමුපකාර සමිතිවලට නියම කරනු ලැබීය. ඒ සඳහා ආයතන දෙකටම සහනදායී ණය සපයනු ලැබීය. යල කන්නයේදී සකොස විසින් මිලට ගත් වී ප්‍රමාණය ආසන්න වශයෙන් මෙට්‍රික් ටොන් 38,000 ක් විය.

3.6 සංඛ්‍යා සටහන
වී වගා අංශය පිළිබඳ සංඛ්‍යා

අයිතමය	ඒකකය	1999(අ)			2000(ආ)		
		මහ	යල	එකතුව	මහ	යල	එකතුව
දළ වශයෙන් වසුරන ලද බිම් ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර දහස්	551	345	896	549	329	878
අස්වැන්න කපාගන්නා ලද බිම් ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර දහස්	542	332	874	526	306	832
අස්වැන්න කපාගන්නා ලද ශුද්ධ බිම් ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර දහස්	483	298	781	469	273	742
නිෂ්පාදනය	මෙ.ටො.දහස්	1,748	1,120	2,868	1,781	1,078	2,860
	බ්‍රසල් දහස්	83,781	53,681	137,462	85,374	51,668	137,042
එලදව (ඇ)	හෙක්ටයාරයකට කි.ග්‍රෑ.	3,618	3,760	3,672	3,798	3,957	3,856
දෙන ලද ණය ප්‍රමාණය	රුපියල් දශ ලක්ෂ	208	110	318	256	118	374
සහල් ආනයනය	මෙ.ටො.දහස්	-	-	214	-	-	15
(වී සමානය)	(මෙ.ටො.දහස්)	-	-	306	-	-	21

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික
(ඇ) අස්වනු කැපීමේ සම්කණයන්ගෙන් ගත් දත්තයන් පදනම් කොටගත් ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ සංඛ්‍යා තොරතුරු උපයෝගී කරගෙන මහ සහ යල කන්න සඳහා වූ හෙක්ටයාරයක සාමාන්‍ය ඵලදායී ගණනය කරන ලදී. මුළු නිෂ්පාදනය අස්වැන්න නොලා ගන්නා ලද ශුද්ධ බිම් ප්‍රමාණයෙන් බෙදීමෙන් හෙක්ටයාරයක වාර්ෂික සාමාන්‍ය ඵලදායී ගණනය කරන ලදී.

මූලාශ්‍රය : කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා රේගුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

දේශීය සහල් මිල වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් 2000 ජූලි මස 17 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි රජය විසින් සහල් ආනයනය මත බලපත්‍ර අවශ්‍යතාවයක් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීය. මෙම ආනයන සීමාවන් මෙන්ම දේශීය වී අස්වැන්න ඉහළ යාමද සහල් ආනයනය කියුණු ලෙස පහත වැටීමට දයක විය. පසුගිය වසරේ ආනයනය කරන ලද සහල් මෙට්‍රික් ටොන් 214,000 හා සසඳන කල 2000 වර්ෂයේ දී ආනයනය කළ සහල් ප්‍රමාණය ආසන්න වශයෙන් මෙට්‍රික් ටොන් 14,900 ක් විය.

මහ කන්නයේ දී වී මිල පහත මට්ටමක පැවතීම නිසා පොහොර යෙදීමද අධිකවමත් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් විශේෂයෙන් යල කන්නය තුළ වී වගා අංශය වෙත නිකුත් කළ පොහොර ප්‍රමාණය සියයට 14 කින් පහත වැටුණි.

අනෙකුත් සේත්‍ර බෝග

අනෙකුත් ක්‍ෂේත්‍ර බෝග අංශයෙහි මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වයක් දක්නට ලැබුණි. අර්තාපල් සහ රට කපු නිෂ්පාදනයේ ඉහළ යාම් වාර්තා වී ඇති අතර ලොකු එෂුණු, මිරිස්, උළු, මුං ඇට, තල සහ බඩ ඉරිඟු නිෂ්පාදනයේ පහළ යාම් වාර්තා වී ඇත.

අර්තාපල් නිෂ්පාදනය සියයට 78 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත. වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණය සහ අස්වැන්න ඉහළ යාම යන කරුණු දෙකම නිමැවුමේ වැඩි වීම සඳහා දයක විය. අර්තාපල් ආනයන මත පනවා තිබූ තහනම ඉවත් කිරීමෙන් පසු 1996 සිට පහත වැටුණු අර්තාපල් වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණය, තීරු බදු ආරක්ෂණය වැඩි කිරීමෙන් පසු හෙක්ටයාර 3,642 දක්වා සියයට 68 කින් ඉහළ ගියේය. තීරු බදු අනුපාතිකයන් 2000 අගෝස්තු 30 වන දින සංශෝධනය කරන ලද අතර එදින සිට 2000 දෙසැම්බර් 7 දක්වා කාලයේදී ආනයන සඳහා පැවති සියයට 35 තීරු බද්දට අමතරව සියයට 35 ක අධි භාරයක් ද පනවන ලදී. ඉන්පසු මෙය නැවතත් සංශෝධනය කළ අතර 2000 දෙසැම්බර් 8 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ආනයනය කළ අර්තාපල් කිලෝ ග්‍රෑම් එකකට රු. 20/- ක විශේෂිත තීරු බද්දක් පනවන ලදී. 2000 දී තෙවන වසරටත් අර්තාපල් ඵලදයිතාවය නොකඩවා ඉහළ යාමක් වාර්තා විය. වගා වර්ෂය තුළදී අර්තාපල් ඵලදයිතාවය හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන් 13.2 දක්වා සියයට 6 කින් ඉහළ ගියේය.

1999 වර්ෂයේ දී තුන් ගුණයකින් වැඩි වුණු ලොකු එෂුණු නිෂ්පාදනය 2000 වර්ෂයේ දී මෙට්‍රික් ටොන් 36,600 දක්වා සියයට 42 කින් පහත වැටුණි. 1999 පැවැති පහළ මිල ගණන් මෙන්ම අලෙවියේදී මුහුණ පෑමට සිදුවූ ගැටළු හේතු කරගෙන 2000 වර්ෂයේදී නිෂ්පාදකයන් අධිකවමත් විය.

1993 වර්ෂයේ සිට පහළ බැසීමේ උපතනියක් පෙන්වුම් කළ මිරිස් නිෂ්පාදනය 2000 දී මෙට්‍රික් ටොන් 14,000 ක් දක්වා තවදුරටත් සියයට 7 කින් පහත වැටිණි. මෙම කාලය තුළ මිරිස් වගා බිම් ප්‍රමාණය විශාල වශයෙන් අඩු වූ අතර 2000 වර්ෂයේ වගා බිම් ප්‍රමාණය, 1993 දී වගා

බිම් ප්‍රමාණයෙන් හරි අඩකටත් වඩා අඩු විය. 1996 ත් පසු මිරිස් ආනයනය සඳහා වූ බලපත්‍ර අවශ්‍යතාවය ඉවත් කිරීමත් සමඟ මෙම පහත වැටීම තීව්‍ර වූයේය. මෙයට අමතරව 1998 සිට සකොප දේශීය මිරිස් ගැණුම් මිල සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කළේය. 2000 වර්ෂයේදී උළු සහ මුං ඇට නිෂ්පාදනය පිළිවෙලින් සියයට 19 කින් සහ සියයට 15 කින් පහත වැටුණි.

නිෂ්පාදනය පහත වැටීම හේතුවෙන් ලොකු එෂුණු සහ මිරිස් ආනයනය පිළිවෙලින් සියයට 40 කින් සහ සියයට 15 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර උළු ආනයනය සියයට 49 කින් ඉහළ ගිය අතර මුං ඇට ආනයනය සියයට 10 කින් පහත වැටුණි

සත්ව ආහාර කර්මාන්තය වෙනුවෙන් බඩ ඉරිඟු ඇට ආනයන සඳහා බලපත්‍ර අවශ්‍යතාවය ඉවත් කරනු ලැබූ අතර මෙම ආනයන සඳහා තීරු බදු නිදහස වෙනුවට සියයට 10 ක ආනයන බද්දක් පනවන ලදී. අනෙකුත් ක්‍ෂේත්‍ර බෝග වගා සඳහා යොදවා තිබූ මුළු බිම් ප්‍රදේශයෙන් හතරෙන් එකක පමණ ප්‍රමාණයක් බඩ ඉරිඟු වගාව යටතේ විය. බඩ ඉරිඟු වගා කරුවන් මුහුණ දෙන ප්‍රධානතම ප්‍රශ්නය නම් නිෂ්පාදන අලෙවියේදී ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් මිලක් නොලැබීමයි. බඩ ඉරිඟු ගොවීන්ගෙන් වැඩි දෙනා තම වගාවන් සඳහා පොහොර කිසිවක් භාවිතා නොකරති. තවද, ඔවුහු ඉහළ අස්වනු ගෙන දෙන බීජ ප්‍රභේදයන්ද යොදා නොගනිති. මේ හේතුවෙන් ඔවුන් ලබා ගන්නා අස්වැන්න, ලබාගත හැකි අස්වැන්නට වඩා බෙහෙවින් පහළ මට්ටමක වේ. වර්ෂය තුළදී රුපියල් බිලියනයකටත් වඩා ඉහළ වටිනාකමින් යුත් මෙට්‍රික් ටොන් 115,000 ප්‍රමාණයක බඩ ඉරිඟු ඇට සත්ව ආහාර නිෂ්පාදන කර්මාන්තය සඳහා ආනයනය කර ඇත. බඩ ඉරිඟු සත්ව ආහාර සැකසුම් කර්මාන්තය සඳහා අමුද්‍රව්‍යයක් වශයෙන් භාවිතයට ගන්නා බැවින්, ඉදිරි වෙළඳපොළ යන්ත්‍රණය තුළ හොදින් ක්‍රියාත්මක කළහැකි අංශයක් වීමට බොහෝ ඉඩකඩ ඇත. සත්ව ආහාර නිෂ්පාදකයන් මෙන්ම ගොවීන්ද මෙම ඉදිරි වෙළඳපොළ ගිවිසුම් මගින් ප්‍රතිලාභ ලබනු ඇත. කන්නය ආරම්භ වීමට පෙර, ඉදිරියේදී ලැබිය හැකි මිල පිළිබඳව ගොවීන්ට සහතිකයක් ලැබේ නම් වඩා හොද රෝපන ද්‍රව්‍ය යොදා ගනිමින් හා පොහොර භාවිතා කරමින් සුක්ෂම වගාවන්හි නිරත විය යුතුද යන්න පිළිබඳව තීරණය කිරීමට ඔවුන්ට හැකි වනු ඇත. එමෙන්ම සත්ව ආහාර නිෂ්පාදකයන්ටද තමන්ට ලබාගත හැකි අමු ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය හා මිල කල් වේලා ඇතිව දන ගැනීමට හැකිවීම නිසා ඔවුන්ගේ ආයෝජන රටාවන් තීරණය කළ හැකි වනු ඇත.

එළවළු සහ පළතුරු

ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ සංඛ්‍යා ලේඛනවලට අනුව 2000 වර්ෂයේදී එළවළු නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 5,80,000 ක් දක්වා සියයට 5 කින් වැඩි විය. වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණය ඉහළ යාමේ හේතුවෙන් උඩරට සහ පහත රට එළවළු නිෂ්පාදනය සියයට 5 බැගින් ඉහළ ගොස් ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. කෙසේ

වෙනත්, බොහෝ ඵලවළු වර්ගවල මිල ගණන් 1999 පැවති මට්ටමට සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. පහතරට සහ උඩරට ඵලවළු වර්ගවල සාමාන්‍ය සිල්ලර මිල පිළිවෙලින් කිලෝ ග්‍රෑම්කට රු. 25/- සිට කිලෝග්‍රෑම්කට රු. 35/- සහ කිලෝ ග්‍රෑම්කට රු. 28/- සිට කිලෝග්‍රෑම්කට රු. 42/- දක්වා වූ පරාසයන් තුළ පැවතිණි.

අළුත් ඵලවළු සහ සකස් කළ ඵලවළු යන දෙආකාරයෙන්ම ඵලවළු අපනයනය කරනු ලැබේ. අර්ධව සැකසූ සහ සකස් කළ ඵලවළු වශයෙන් අපනයනය කරනු ලබන ප්‍රධාන ඵලවළු වර්ගය වන්නේ ගර්කින්ය. අපනයන කරුවන් සමග ප්‍රති මිලදී ගැනීම් වැඩපිළිවෙලවල් (buy-back arrangements) යටතේ වාණිජමය මට්ටමකින් ගර්කින් වගා කරනු ලැබේ. අපනයන කරුවන් විසින් වගා කරුවන්ට අවශ්‍ය ශිල්පීය දැනුම මෙන්ම යෙදවුම් ණය ආදියද සපයනු ලබන අතර එම නිෂ්පාදන, සහතික මිලක් යටතේ මිලදී ගනු ලැබේ. 2000 වර්ෂයේදී අපනයනය කළ ගර්කින් ප්‍රමාණය කිලෝ ග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 2.6 ක් වූ අතර අපනයන ඉපැයුම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 179 ක් විය. අපනයන පරිමාව සියයට 8 කින් පහත ගියද ඉහළ එකතු කළ අගය නිසා අපනයන ඉපැයුම් සියයට 20 කින් වැඩි වූයේය. ගර්කින් සඳහා ප්‍රධාන වෙළඳපොළ වූයේ ජපානයයි. අළුත් ඵලවළු වශයෙන් ලීක්ස්, මාළු මිරිස් සහ මිශ්‍ර ඵලවළු ආදිය මාලදිවයින, මැද පෙරදිග රටවල් සහ යුරෝපයට සුළු ප්‍රමාණයකින් අපනයනය කරනු ලැබේ. සකස් කළ ඵලවළු අපනයනය තවමත් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයකි.

අන්තාසි, කෙසෙල්, රඹුටන් වැනි පළතුරු වර්ග කිහිපයක් පමණක් වාණිජමය මට්ටමින් වගා කරනු ලැබේ. අන්තාසි ප්‍රධානතම පළතුරු අපනයනය වූ අතර එය මුළු අපනයන ප්‍රමාණයෙන් සියයට 42 කට දයක විය. අඹ, ලෙමන් සහ කෙසෙල් සුළු ප්‍රමාණ වලින් අපනයනය කර ඇත. අළුත් පළතුරු අපනයනය ඉහළ නැංවීම සඳහා ඉහළ අස්වනු ගෙන දෙන ප්‍රභේද වාණිජමය මට්ටමින් වගා කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. 2000 වර්ෂය තුළදී අළුත් සහ වියළි පළතුරු (සියඹලාද ඇතුළුව) අපනයනය මෙට්‍රික් ටොන් 6,000 ක් වූ අතර අපනයන ඉපැයුම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 339 ක් විය. මාලදිවයින, මැද පෙරදිග රටවල් සහ ජර්මනිය පළතුරු අපනයනය සඳහා ප්‍රධාන වෙළඳපොළවල් වූයේය. මේ අතර පකිස්ථානය සහ ඉන්දියාව සියඹලා සඳහා ප්‍රධාන වෙළඳපොළවල් විය. පළතුරු යුෂ, ජෑම්, ජෙලි, මාමලේඩ් සහ ටින් කළ පළතුරු වැනි සකස් කළ පළතුරුද අපනයනය කළ අතර එමගින් ලත් අපනයන ඉපැයුම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 235 ක් විය.

දුර්වල මට්ටමක පවතින පසු-අස්වනු ක්‍රියාවලිය, ගබඩා කිරීම සහ ප්‍රවාහනය ආදී කරුණු හේතුවෙන් අස්වනු නෙළනු ලැබූ අවස්ථාවේ සිට අලෙවිය දක්වා කාලය තුළදී ඵලවළු සහ පළතුරු වලින් සියයට 40 ක් පමණ අපතේ යන බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත. අපතේ යාම අඩු කිරීමෙන් මිල මට්ටම පහළ දැමීමට හැකි වන අතර සැකසුම් සහ ගබඩා කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීමෙන් මිල උච්ඡාවචනයන් අඩු කර ගත හැක. හොඳ පසු-අස්වනු ක්‍රියාදාමයක් යොදා ගැනීම, ගබඩා කිරීම සහ ඵලවළු පරිහරණය පිළිබඳව

වගාකරුවන් දැනුවත් කිරීම සඳහා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය, කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව සහ අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. සුදුසු ගබඩා පහසුකම් සැපයීම, නිෂ්පාදනයන් ප්‍රවාහනය සඳහා යෝග්‍ය බහාලු සැපයීම සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම ආදිය පළතුරු සහ ඵලවළුවල පසු-අස්වනු භානිය අවම කර ගත හැකි පියවර කීපයක් වන්නේය. පශ්චාත් අස්වැන්න පිළිබඳ තාක්ෂණ ආයතනය නමින් 2000 වර්ෂයේදී නව ආයතනයක් අනුරාධපුරයේ පිහිටුවන ලද අතර එමගින් කෘෂි නිෂ්පාදනවල පසු-අස්වනු නාස්තිය හා පාඩුව අවම කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පර්යේෂණ සහ තාක්ෂණයන්හි නිරත වේ යැයි අපේක්ෂිතය. 2000 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකාව රුපියල් බිලියන 1.2 ක වටිනාකමකින් යුත් පළතුරු මෙට්‍රික් ටොන් 41,000 ක් ආනයනය කර ඇත. මෙය 1999 දී ආනයනය කළ ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 13 කින් ඉහළ යාමකි. පෙර වසරේදී මෙන්ම, ඇපල්, දෙඩම්, රට ඉඳි සහ මිදි ආනයනය කරනු ලැබූ ප්‍රධාන පළතුරු වර්ග විය. පළතුරු ආනයනය හා අපනයනය සම්බන්ධ වෙළඳ හිඟය 2000 වර්ෂයේ දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 834 ක් විය.

සීනි

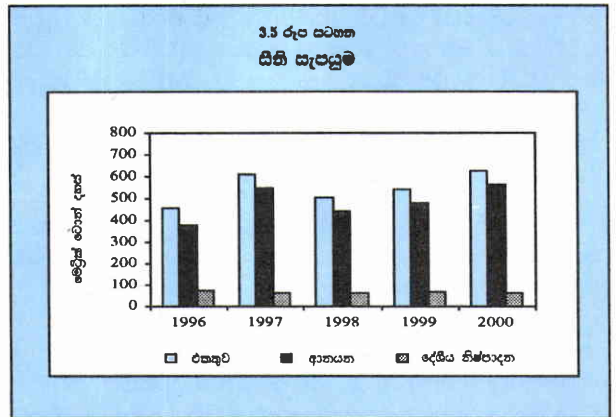
ශ්‍රී ලංකාවේ සීනි කර්මාන්තය දශක හතරකටත් අධික කාලයක් පුරා පැවතියද දේශීය නිෂ්පාදනය දයක වන්නේ මුළු සැපයුමෙන් සියයට 10 කට පමණි. මෙම කාලය තුළදී එම අංශයේ ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් කිහිපයක්ම සිදු වූවද සීනි කර්මාන්තයේ වර්ධනය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා ඉතා පහළ මට්ටමක වූ අතර අපේක්ෂිත ඉලක්ක කරා ළඟා වීමටද මේ දක්වා නොහැකි විය. මෑත අවුරුදුවලදී මෙම අංශයේ උක් හා සීනි නිෂ්පාදන යන අංශ දෙකේම සංඝාතමක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 1990 සිට ක්‍රියාත්මක වූ කම්හල් 4 ද 2 දක්වා පහළ ගියේය. එමනිසා සීනි කර්මාන්තයේ ක්‍රියාකාරිත්වය බලාපොරොත්තු කඩ වූ තත්ත්වයකට පත් වූ අතර එම නිසා අධික ලෙස සීනි ආනයනය මත රඳා පැවතීමට සිදුවිය. ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවැති කම්හල්ද ඉහළ නිෂ්පාදන පිරිවැය සහ ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ පැවති මිල මට්ටම් හමුවේ මූලාශ්‍රය අපහසුතාවලට මුහුණ දුන්නේය. වර්තමානයේදී සීනි කර්මාන්තය සම්පූර්ණ වශයෙන් පෞද්ගලිකරණය වී නොමැති අතර සම්පූර්ණයෙන් රාජ්‍ය අංශය යටතේද නොගැනේ. මෙම තත්වයෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මෙම කර්මාන්තයෙහි මග පෙන්වීමක් සහ නායකත්වයක් නොමැති තත්ත්වයක් උදා වී ඇත. උක් සඳහා මිල නියම කිරීම සහ බෙදා දෙන ලද ඉඩම් කට්ටිවල ප්‍රමාණය තීරණය කිරීමට අදාළ ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳව යම් නිවැරදි තීරණ නොගතහොත් උක් වගාව ආර්ථික වශයෙන් ශක්‍යතාවයකින් යුත් කර්මාන්තයක් නොවනු ඇත. වර්තමානයේදී පෞද්ගලික උක් මිලදී ගැනීමේදී ගෙවීම් වශයෙන් කරනු ලබන්නේ බර අනුව පමණක් වන අතර ගුණාත්මක භාවය සැලකිල්ලට නොගැනේ. සීනි ලබා ගැනීමේ අනුපාතිකයන් (recovery rates) සඳහා උක් දඬුවල ගුණාත්මක භාවය සෘජු වශයෙන්ම

බලපාන බැවින් උක් දඩුවල ගුණාත්මක භාවය අනුව ගෙවීම් කරන මිල ක්‍රමයක් සකස් කිරීම ගුණාත්මක වශයෙන් ඉහළ උක් දඩු සැපයුම් සඳහා දිරි ගැන්වීමක් වනු ඇත.

2000 වර්ෂයේදී සීනි නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 64,000 ක් දක්වා සියයට 3 කින් පහළ ගියේය. මුළු සීනි නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 63 ක් සඳහා දයක වූ පැල්වත්ත සීනි කම්හලේ නිෂ්පාදනය පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 18 ක අඩු වීමක් වාර්තා කළේය. සෙවනගල කම්හලේ නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 24,000 ක් දක්වා සියයට 41 කින් ඉහළ ගිය නමුදු, සමස්ත නිෂ්පාදනය වර්ධනයක් වාර්තා කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් නොවීය. කළමනාකරණ ගැටළු හේතුවෙන් හිඟරාණ කම්හල, අඛණ්ඩව, තුන් වන වර්ෂයටත් ක්‍රියාත්මක නොවීය.

සීනි නිෂ්පාදනය තීරණය වන්නේ අඹරන ලද උක් දඩු ප්‍රමාණය සහ සීනි ලබා ගැනීමේ අනුපාතය මතය. පැල්වත්ත කම්හලේ අඹරන ලද උක් දඩු ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 500,000 දක්වා සියයට 10 කින් අඩු විය. මෙම ප්‍රමාණයෙන් සියයට 63 ක් කට්ටි කරුවන්ගෙන් සහ පිටස්තර වගා කරුවන්ගෙන් ලබා ගත් උක් දඩු විය. සෙවනගල කම්හලේ නිෂ්පාදනය වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ අඹරණ ලද උක් දඩු ප්‍රමාණය 1999 වසරට වඩා සියයට 49 කින් ඉහළ යාමයි. සෙවනගල කම්හල මගින් කරන ලද පෞද්ගලික උක් දඩු මිලදී ගැනීම් අඹරන ලද මුළු උක් දඩු ප්‍රමාණයෙන් සියයට 1 කටත් වඩා අඩු ය.

උක් දඩු අඹරන ලද ප්‍රමාණය සියයට 6 කින් වැඩි වුවද වසර තුළදී සමස්ත සීනි නිෂ්පාදනය පහත වැටීමට

ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ සීනි ලබා ගැනීමේ අනුපාතිකය පහළ මට්ටමක පැවතීමයි. සෙවනගල කම්හලේ සීනි ලබා ගැනීමේ අනුපාතිකය සියයට 8.6 සිට සියයට 8.4 දක්වා පහළ ගිය අතර පැල්වත්ත කම්හලේ එය සියයට 8.8 සිට සියයට 8.0 දක්වා පහත වැටීමෙන් සමස්ත සීනි ලබා ගැනීමේ අනුපාතිකය සියයට 8.7 සිට සියයට 8.1 දක්වා පහත වැටුණි. සීනි ලබා ගැනීමේ අනුපාතිකය සියයට 10 කට වඩා ඉහළ මට්ටමක පවතින ඉන්දියාව වැනි රටවල් හා සසඳන විට ශ්‍රී ලංකාව ළඟා කර ගත් මට්ටම ඉතා අඩුය. ශ්‍රී ලංකාවේ තත්වයට ඉතාමත් සුදුසු Co 775 වැනි ප්‍රභේදයක් වගා කිරීමට ගොවිහිඬු වැඩි කැමැත්තක් දක්වුවද එය ඉහළ සීනි අස්වැන්නක් ලබා නොදේ. උක් මිලදී ගැනීම බර අනුව සිදු කරන බැවින් උක් ගොවිහිඬු වැඩි සීනි

3.7 සංඛ්‍යා සටහන
සීනි නිෂ්පාදන අංශය පිළිබඳ සංඛ්‍යා

අයිතමය	ඒකකය	සෙවනගල සීනි කම්හල		පැල්වත්ත සීනි කම්හල		එකතුව	
		1999(අ)	2000(ආ)	1999(ඇ)	2000(ඈ)	1999(ඉ)	2000(ඊ)
1. උක් වගා කරන ලද මුළු බිම් ප්‍රමාණය (නිර්වගාව ඇතුළුව) (ඇ)	හෙක්ටයාර	3,314	3,540	4,662	3,497	7,976	7,037
2. උක්දඩු ප්‍රමාණය(ඇ)	හෙක්ටයාර	2,413	2,753	3,712	3,493	6,125	6,246
3. කපාගත් උක්දඩු ප්‍රමාණය(ඇ)	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්	190	286	209	183	399	469
4. පෞද්ගලික අංශයෙන් මිලට ගත් උක්දඩු ප්‍රමාණය	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්	2	2	344	317	346	319
5. අඹරන ලද උක්දඩු ප්‍රමාණය	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්	192	287	553	500	745	787
6. සාමාන්‍ය ඵලදාව (ඇ)	හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන්	79	83	56	52	68	68
7. නිෂ්පාදනය කළ සීනි ප්‍රමාණය(අපහේ යන සීනි හැර)	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්	17	24	49	40	66	64
8. සීනි ලබාගැනීමේ ප්‍රතිශතය(ඇ) %		8.63	8.44	8.77	8.01	8.74	8.17

(අ) සංශෝධිත
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) කේන්ද්‍රීය වගාවන් සහ බිම් කට්ටිකරුවන් සතු වගාවන්ද ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) සීනි ලබාගැනීමේ ප්‍රතිශතය = $\frac{\text{නිෂ්පාදනය කළ සීනි ප්‍රමාණය}}{\text{අඹරන ලද උක්දඩු ප්‍රමාණය}} \times 100$

මූලාශ්‍ර : සීමාසහිත පැල්වත්ත සීනි කර්මාන්තයායතනය සීමාසහිත සෙවනගල සීනි කර්මාන්තයායතනය

ප්‍රමාණයක් ලැබෙන ප්‍රභේදයන් වෙනුවට ඉහළ උක් දඩ අස්වැන්නක් ලැබෙන ප්‍රභේදයන් වගා කිරීමට වැඩි කැමැත්තක් දක්වයි.

1999 වසරේදී සැලකිය යුතු ඉහළ යාමක් පෙන්නුම් කළ පැල්වත්ත වගාවේ සාමාන්‍ය උක් අස්වැන්න 2000 දී හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන් 52 දක්වා සියයට 7 කින් පහළ වැටිණි. 1999 වසරේදී සියයට 3 ක අඩු වීමක් වාර්තා කළ සෙවනගල වගාවේ සාමාන්‍ය අස්වැන්න හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන් 83 දක්වා සියයට 5 කින් වැඩි විය. ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය සීනි අස්වනු මට්ටම කලාපයේ අනෙකුත් රටවල් ලබා ගනු ලබන සාමාන්‍ය සීනි අස්වැන්න මට්ටමට වඩා පහළ මට්ටමක වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ අස්වැන්න හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන් 4.7 ක් වූ අතර එය ඉන්දියාවේ හෙක්ටයාරයකට මෙට්‍රික් ටොන් 7.2 ක් වේ.

3.5 ධීවර සහ පශු සම්පත්

ධීවර

ධීවර සහ ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ඇස්තමේන්තුවලට හා ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන ආයතනයේ (නාරා ආයතනය) වාර්තාවලට අනුව 2000 වර්ෂයේ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය, 1999 වසරට සාපේක්ෂව මෙට්‍රික් ටොන් 322,737 ක් දක්වා සියයට 4.9 කින් වැඩි වී ඇත. ධීවර හා ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව වෙරළාසන්න සහ ජලජීම් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 219,980 ක් දක්වා සියයට 8 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. එහෙත් නාරා ආයතනයේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව ගැඹුරු මුහුදු සහ අක්වෙරළ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 102,757 ක් දක්වා සියයට 1 ක අඩු වීමක් වාර්තා විය.

මුහුදු ධීවර අංශය සමන්විත වනුයේ වෙරළාසන්න, ගැඹුරු මුහුදු සහ අක්වෙරළ යන උප අංශ වලිනි. සමස්ත මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 89 ක් ලෙස ගණන් බලා ඇති මෙම අංශයේ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 286,000 ක් දක්වා සියයට 3.6 ක ඉහළ යාමක් වාර්තා කළේය. වෙරළාසන්න ධීවර අංශයට අදාළ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය සියයට 6.6 ක වර්ධනයක් අත් කර ගනු ලැබූ අතර, ගැඹුරු මුහුදු සහ අක්වෙරළ යන අංශයන්හි මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය අඩු විය.

3.8 සංඛ්‍යා සටහන
මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය

අනු අංශ	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්		
	1998	1999(අ)	2000(ආ)
මුහුදු මත්ස්‍ය(ඇ)	240	276	286
ජලජීම්	30	31	37
එකතුව	270	307	323

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍ර : ධීවර සහ ජලජ සම්පත්
(ආ) තාවකාලික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
(ඇ) මුහුදු බඩ හා ගැඹුරු මුහුදු ධීවර අංශයන් ජාතික ජලසම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතනය

සමස්ත මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 11 ක් ලෙස ගණන් බලා ඇති මිරිදිය සහ ජලජීම් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය 1999 වසර සමග සසඳන කළ 2000 දී සියයට 16.7 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. අභ්‍යන්තර ජලාශ වෙත ඇතිල්ලත් (කුඩා මසුන් පැටවුන්) මුද්‍ය හැරීම ඉහළ යාම මෙන්ම ජලජීම් මත්ස්‍ය අංශයේ ප්‍රගතියත්, 1999 වසරේ ඉස්සන් කර්මාන්තයට අහිතකරව බලපෑ සුදුසු පුළුලි සහ හිස කහ පාට වීමේ රෝගයන් නිමාවට පත් වී කර්මාන්තය යථා තත්ත්වයට පත් වීමත් මෙම වර්ධනයට හේතු විය.

ජලජීම් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා අමාත්‍යාංශය විසින් ග්‍රාමීය වැව් 180 කටත් වැඩි ප්‍රමාණයක් හඳුනා ගනු ලැබ තිබේ. වර්ෂය තුළදී වැව් 60 ක ඇතිල්ලත් බෝ කරනු ලැබීය. ජලජීම් සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ 2000 වර්ෂය තුළදී දශ ලක්ෂ 5 කට ආසන්න ඇතිල්ලත් ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කරන ලදී. විවිධ වැඩසටහන් යටතේ මිරිදිය හා ජලජීම් අංශය වෙත වර්ෂය තුළදී මුද්‍ය හරින ලද සහනාධාර ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 15 දක්වා සියයට 15 කින් ඉහළ ගියේය.

මුහුදු ධීවර කර්මාන්තය නැංවීම පිණිස විශාල විභවයක් පැවති උතුරු සහ නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල මුහුදු තීරයෙන් විශාල කොටසක් ධීවර කටයුතු සඳහා තවමත් හිතකර තත්ත්වයක නොපවතී. අයහපත් ආරක්ෂක තත්ත්වය නිසා මෙම ප්‍රදේශවල ධීවර කටයුතු දැඩි ලෙස සීමා වී ඇත. මුහුදු ධීවර කර්මාන්තය නැංවීමේ අරමුණින් ගැඹුරු මුහුදේ ධීවර කටයුතු සඳහා බහු දින ධීවර බෝට්ටු යෙදීම මගින් රජය විසින් ගැඹුරු මුහුදේ ධීවර කටයුතු දිරිමත් කරමින් සිටී. මේ අනුව “ නිෂ්පාදන සහනාධාර යෝජනා ක්‍රමය” යටතේ වර්ෂය තුළ බහු දින ධීවර බෝට්ටු 59 ක් ලබා දී ඇත. දැනට භාවිතයේ පවතින බහු දින ධීවර බෝට්ටු සංඛ්‍යාව 1,400 ක් පමණ වේ. බහු දින ධීවර බෝට්ටුවලට අමතරව සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම යටතේ සම්ප්‍රදයික ධීවර යාත්‍රා 369 ක් සහ මසුන් මැරීමේ යාන්ත්‍රික කට්ටල 539 ක් ධීවරයින්ට ලබා දුනි.

වර්ෂය තුළදී මත්ස්‍ය සහ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන අපනයන ප්‍රමාණය සහ අපනයන ඉපයීම් ඉහළ ගියේය. අළුත් මාළු, යුණු දමු මාළු සහ ඉස්සන්, කකුළුවන් වැනි ක්‍රස්ටේසියාවන් අපනයනයෙහි ධාරිතාවය ආසන්න වශයෙන් මෙට්‍රික් ටොන් 18,000 දක්වා දෙගුණයකටත් වැඩි ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගියේය. බලයා සහ කෙලවල්ලා මසුන් සඳහා ජපානයෙන් දැඩි ඉල්ලුමක් පවතී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කෙලවල්ලා වැනි මසුන් සඳහා වූ දේශීය මිල ඉහළ ගියේය.

කරවල සහ ටින් කල මාළු ඇතුළත් අනෙකුත් මාළු වර්ග ආනයනය වසර තුළදී සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගියේය. කරවල ආනයනය මෙට්‍රික් ටොන් 54,868 දක්වා සියයට 13 කින්ද, අනෙකුත් මාළු ආනයනය මෙට්‍රික් ටොන් 25,655 ක් දක්වා සියයට 32 කින්ද ඉහළ ගියේය.

ධීවර කර්මාන්තය තුළ හඳුනාගෙන ඇති ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයක් වනුයේ දුර්වල පරිහරණය හේතුවෙන් මත්ස්‍ය අස්වැන්නෙහි විශාල ප්‍රමාණයේ නාස්තියක් පසු-අස්වනු

අවස්ථාවේදී සිදුවීමයි. නරක් නොවී කල්තබා ගැනීමට යොදනනා ක්‍රමයන්හි දුර්වලතාවය හේතුකොටගෙන අල්ලා ගනු ලබන මත්ස්‍ය අස්වැන්නෙන් සියයට 25 ක් පමණ අපතේ යැවෙන බවට ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මේ නිසා ධීවර හා ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශය විසින් ස්ඵඩන් ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන නියෝජිත ආයතනයේ සහයෝගය ඇතිව බහු දින බෝට්ටු යොදා ගන්නා ධීවරයින්ට මත්ස්‍ය පරිහරණය සහ නරක් නොවී තබා ගැනීම සඳහා වූ නවීන ක්‍රම පිළිබඳ පුහුණුවක් ලබා දීම පිණිස වූ නියමු ව්‍යාපෘතියක් බෙරුවල ධීවර වරායේදී සංවිධානය කරන ලදී.

සුරතල් මසුන් බෝ කිරීම සහ අපනයනය මේ වනවිට ජනප්‍රිය වෙමින් පවතී. වර්ෂය තුළ සුරතල් මසුන් අපනයනයෙන් ලැබූ ඉපැයුම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්‍ෂ 593 දක්වා සියයට 6 කින් ඉහළ ගියේය. ජපානයෙන්, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයෙන් සහ යුරෝපා රට වලින් සුරතල් මසුන් සඳහා අති විශාල ඉල්ලුමක් පවතී. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළට සැපයෙන මුළු සුරතල් මත්ස්‍ය සැපයුමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන දයකත්වය ඉතා සුළු වන අතර, ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙම කර්මාන්තය පුළුල් කිරීමේ විශාල හැකියාවක් පවතී.

පශු සම්පත්

මූලික වශයෙන් කිරිපිටි පාලනය සහ කුකුළු පාලනය යන අනු අංශ දෙකකින් සමන්විත පශු නිෂ්පාදන අංශය 2000 වසරේදී සාමාන්‍ය වර්ධනයක් අත් කර ගත්තේය. ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව 2000 වසර තුළ එළකිරි නිෂ්පාදනය සහ මී කිරි නිෂ්පාදනය 1999 වසරට සාපේක්‍ෂව පිළිවෙලින් ලීටර දශ ලක්‍ෂ 263 ක් හා ලීටර දශ ලක්‍ෂ 83 ක් දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. දේශීය බිත්තර නිෂ්පාදනය වර්ෂය තුළදී බිත්තර දශ ලක්‍ෂ 923 ක් දක්වා සියයට 3 කින් ඉහළ ගියේය. ගව පාලන අංශයට වඩා වේගයෙන් කුකුළු පාලනය දියුණු වෙමින් පවතී. කුකුළු පාලනයේ වේගවත් දියුණුවට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ එම කර්මාන්තය තුළ රජයේ මැදිහත් වීම ඉතා සුළු වීමයි. ගව පාලන අංශය තුළ රාජ්‍ය අංශයේ සහභාගිත්වය තවමත් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම එම අංශය තුළ විශාල පරිමාණ පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන සඳහා බාධකයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ.

පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ගව මස් පරිභෝජනය ක්‍රමයෙන් පහත වැටී ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්‍ෂණවලට අනුව ගව මස් වෙනුවට ආහාර වේල සඳහා සත්ව ප්‍රෝටීන් එකතු කර ගැනීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස කුකුළු මස් පරිභෝජනය ඉහළ ගොස් තිබේ. ආකර්ශණීය මිළ ගණන්, ලාභ සහ දිරි ගැන්වීම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2000 වර්ෂයේදී කුකුළු මස් නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 62,700 ක් දක්වා සියයට 10 කින් වැඩි වී ඇත. වතු යටිතල පහසුකම් හා පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශයට අනුව බිත්තර දමන කිකිළියන් සහ මස් පිණිස වූ කුකුළු පැටව් නිෂ්පාදනය පිළිවෙලින් සියයට 11 කින් සහ සියයට 19 කින් වැඩි වී ඇත. බිත්තර දම්මට

උණුසුම් පෙට්ටි, ආහාර ඇඹරුම් යන්ත්‍ර, කුකුළු කුඩු, බිත්තර රැකීමේ සහ ආහාරදීමේ දී භාවිතාවන උපකරණ වර්ග ආදිය ආනයනය සඳහා ප්‍රදානය කෙරුණු සහන ආදියද කුකුළු පාලනයේ වර්ධනය සඳහා ඉවහල් විය.

සීමා සහිත කිරියා පිටි කිරි නිෂ්පාදන සමාගම, සීමාසහිත තෙස්ලේ ලංකා සමාගම, සීමාසහිත ජාත්‍යන්තර කිරි නිෂ්පාදන සමාගම, සහ අනෙකුත් ආයතන විසින් 2000 වසර තුළ එකතු කර ගත් කිරි ප්‍රමාණය කිරි ලීටර දශ ලක්‍ෂ 92.4 ක් වූ අතර, එය 1999 වසර සමග සැසඳීමේදී සියයට 15 ක අඩු වීමකි. කිරියා කිරිපිටි නිෂ්පාදන සමාගමේ ඇති වූ අර්බුදයත්, මඩකලපුව සහ වාලච්චේන යන ප්‍රදේශවල බලපැවැත්වූ අයහපත් ආරක්ෂක වාතාවරණයත් මෙසේ එකතු කළ කිරි ප්‍රමාණය අඩු වීමට හේතු විය. 2000 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට කිරියා කිරිපිටි නිෂ්පාදන සමාගම විසින් කිරි මිලදී ගනු ලබන මිල ගණන් ඉහළ නැංවීම මගින් කිරි සැපයුම් කරුවන්ට වාසි සහගත තත්ත්වයක් උදා විය. කිරි මිලදී ගැනීමේ මිල ලීටරයකට රුපියල් 14.77 ක් දක්වා සියයට 6 කින් ඉහළ නංවනු ලැබීය. කෙසේ වෙතත් වතු යටිතල පහසුකම් හා පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශයට අනුව, කිරි මිලදී ගැනීමේදී නිෂ්පාදකයන් ලැබූ මිල රුපියල් 13.56 මට්ටමෙහිම වසර පුරාම නොවෙනස්ව පැවතිණි. 2000 වසරේ කිරි ලීටරයක නිෂ්පාදන පිරිවැය රුපියල් 5.84 ක් දක්වා සියයට 1 කින් වැඩි විය. ඉන්දියා ජාතික කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධන මණ්ඩලය 2000 අප්‍රේල් මාසයේදී කිරියා සමාගමේ කළමනාකරණ කටයුතු වලින් සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් වූ අතර එතැන් සිට එහි කළමනාකරණ කටයුතු සම්පූර්ණයෙන්ම ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් පවරා ගනු ලැබිණි. 2000 වසරේදී කිරි සහ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන ආනයනය මෙට්‍රික් ටොන් 61,194 ක් දක්වා සියයට 6 කින් වැඩි වූ අතර එහි වටිනාකම රුපියල් දශ ලක්‍ෂ 8,945 ක් විය.

කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සභාව මගින් රට තුළ කිරි නිෂ්පාදනය සංවර්ධනය සඳහා ඇති බාධක කිහිපයක් හඳුනා ගනු ලැබ ඇත. ඒවා නම් ප්‍රමාණවත් තණ බිම් සහ තෘණ ආශ්‍රිත ආහාර නොතිබීම, කිරි අලෙවි කිරීම, දෙනුන් බෝ කිරීම, පශු වෛද්‍ය සේවාවන්ට අදාළ ප්‍රශ්න සහ නියම ආකාරයට ගොඩ නංවන ලද ගවහල් උෟත තාවය ආදියයි. පශු වෛද්‍ය පහසුකම් සහ ව්‍යාප්ති සේවා වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණින් නව පශු වෛද්‍ය නිලධාරීන් 65 ක් 2000 වසර තුළදී බඳවා ගනු ලැබීය. උඩරට වතුකරය තුළ කිරි නිෂ්පාදන අංශය යලි දිරි ගැන්වීමේ අරමුණ ඇතිව කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධනය කිරීමේ විශේෂ යෝජනා ක්‍රමයක් 2000 වර්ෂයේදී හඳුන්වා දෙන ලදී. යෝජනා ක්‍රමයෙහි කාලසීමාව වසර 3 ක් වන අතර, ප්‍රථමයෙන් නියමු පදනමෙන් වතු 5 ක් පමණක් යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීය. යෝජනා ක්‍රමයෙහි අරමුණ වන්නේ වතුකරයේ දැනට පවතින කිරි පට්ටිවල කළමනාකරණය ඉහළ නැංවීම හා එම ප්‍රදේශවල කිරි පට්ටිවල දෙනුන් සංඛ්‍යාව ඉහළ නැංවීම මගින් කිරි නිෂ්පාදනය වැඩි දියුණු කිරීමයි. වතු කම්කරු පවුල් 600 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක්

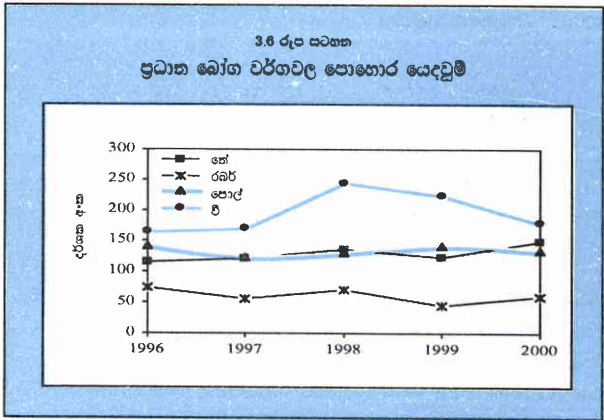
මෙම යෝජනා ක්‍රමය තුළින් සෘජු ප්‍රතිලාභ අත් කර ගනු ඇත.

3.6 යෙදවුම්

පොහොර

2000 වසර තුළදී පොහොර භාවිතය මෙට්‍රික් ටොන් 589,000 දක්වා සියයට 5 කින් අඩු විය. මෙම අඩු වීම ප්‍රධාන වශයෙන්ම පෝෂණීය කරන්නේ වී සහ පොල් වගාව සඳහා වූ පොහොර භාවිතය සම්බන්ධයෙනි. 2000 යල කන්නයේ පොහොර භාවිතය අඩු වීමට හේතු වූයේ වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය අඩු වීම මෙන්ම හෙක්ටයාරයකට යොදන පොහොර ප්‍රමාණය ද අඩු වීමයි. වී වගාව සඳහා යොදන පොහොර ප්‍රමාණය මුළු පොහොර භාවිතයෙන් විශාල කොටසක් වේ. 2000 මහ අස්වනු සමයෙන් පසු වී සඳහා පැවති අඩු මිල ගණන් හේතු කරගෙන පොහොර භාවිතය අඩු වූයේය. මුළු පොහොර නිකුත් කිරීම් වලින් 1999 වසරේ සියයට 56 ක් වූ වී සඳහා වූ පොහොර නිකුත් කිරීම 2000 වසරේදී සියයට 44 දක්වා පහත වැටිණි. පොල් මිල ගණන් අඩු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පොල් වගා අංශය වෙත නිකුත් කරන ලද පොහොර ප්‍රමාණයද සියයට 5 කින් පහත වැටිණි. අනෙකුත් කෙෂිත්‍ර බෝග සහ සුළු අපනයන බෝග සඳහා නිකුත් කළ පොහොර ප්‍රමාණයේද අඩු වීමක් වාර්තා විය. කෙසේ වුවද, වසර තුළදී තේ සඳහා පැවැති ආකර්ශණීය මිල ගණන් හේතුවෙන් එම වගාව සඳහා පොහොර භාවිතය සියයට 21 කින් ඉහළ ගියේය.

1997 සිට යුරියාවලට පමණක් සීමා වූ පොහොර සහනාධාරය මෙම වර්ෂය තුළදීද ක්‍රියාත්මක විය. මේ යටතේ කිලෝ 50 ක යුරියා මල්ලක් රුපියල් 350 ක මුදලකට ගොවීන්ට විකුණනු ලැබේ. ලෝක වෙළඳපොළෙහි පොහොර මිල උච්චාවචනය වීම නිසා මෙන්ම රුපියල අවප්‍රමාණය වීම නිසාද මෙම වසර තුළදී පොහොර සඳහා සහනාධාර අනුපාතය කිහිප වරක්ම සංශෝධනය කිරීමට සිදු විය. එබැවින් 2000 වර්ෂය සඳහා පොහොර සහනාධාරය සඳහා වැය වූණු මුළු මුදල, වසර ආරම්භයේදී අයවැය

ලේඛනයෙන් මේ සඳහා වෙන් කළ ප්‍රතිපාදනය වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,500 ඉක්මවමින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,733 ක් විය.

බීජ

ගුණාත්මක තත්ත්වයෙන් ඉහළ බීජ නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය සඳහා පෞද්ගලික අංශය ක්‍රියාකාරී ලෙස සහභාගී වීමට දීර්ග ගැන්වීම මෙම වසර තුළදී තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. මේ අනුව යමින් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් පැල්වෙනර බීජ ගොවිපොලෙන් කොටසක් රජය මගින් පෞද්ගලික අංශයේ බීජ නිපදවන ආයතනයකට පවරන ලදී. මෙම ආයතනය මගින් එම මධ්‍යස්ථානය ඉහළ කෘෂිකාර්මික තාක්ෂණයක් සඳහා බීජ සහ නවීන උපකරණ අලෙවි සහ ප්‍රදර්ශන කටයුතු මධ්‍යස්ථානයක් බවට වැඩි දියුණු කිරීමේ කටයුතු දැනටමත් අරඹා ඇත.

පෞද්ගලික අංශයේ සහ රජයේ බීජ ගොවිපොලවලට අමතරව පළාත් සභා, මහවැලි අධිකාරිය සහ සමුපකාර සංගමිද බිත්තර වී නිෂ්පාදනය කිරීමේ කටයුතුවල නියැලී සිටී. පසුගිය දශකය තුළ වැඩිම වාර්ෂික බිත්තර වී ප්‍රමාණය වූ මෙට්‍රික් ටොන් 13,000 ක් නිෂ්පාදනය කළේ 2000 වසර තුළදීය. මුළු බිත්තර වී නිෂ්පාදනය සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ දයකන්විය සියයට 45 ක් වූ අතර සමුපකාර අංශයේ සහ රාජ්‍ය අංශයේ දයකන්විය පිළිවෙලින් සියයට 34 ක් සහ සියයට 21 ක් විය. පෞද්ගලික අංශයේ මහා පරිමාණයේ බිත්තර වී නිෂ්පාදනය කරන්නන්ගේ අදහස වී ඇත්තේ රජයට අයත් ගොවිපලවල නිපදවන බිත්තර වී මිල නිෂ්පාදන පිරිවැයටත් වඩා අඩු මිලකට නියම කරනු ලබන බවයි. 1997 න් පසු රාජ්‍ය අංශයේ බිත්තර වී මිලෙහි සංශෝධනයක් සිදු කර නැත. බිත්තර වී වල මිල කෘත්‍රිම වශයෙන් අඩු මට්ටමකට නියම කිරීම, බීජ කර්මාන්තයේ දියුණුවට බාධාවක් යැයි පෞද්ගලික අංශයේ බීජ නිෂ්පාදකයෝ චෝදනා කරති.

3.9 සංඛ්‍යා සටහන
බෝග අනුව පොහොර භාවිතය

බෝගය	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්		
	1998	1999(අ)	2000(ආ)
වී	252	321	258
තේ	182	164	198
රබර්	16	10	13
පොල්	38	39	37
අනෙකුත් කෙෂිත්‍ර බෝග	44	43	41
අනෙකුත් අපනයන බෝග	11	10	8
අනෙකුත්	19	30	34
එකතුව	561	617	589

(අ) සංශෝධිත මූලය : ජාතික පොහොර ලේඛනී කාර්යාලය
(ආ) තාවකාලික

කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය

පලිබෝධ රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ තාවකාලික ඇස්තමේන්තුවලට අනුව කෘෂිතාශක, දිලීර නාශක සහ වල් නාශක ඇතුළත් වන පලිබෝධ නාශක භාවිතය මෙම වසර තුළදී සියයට 15 කින් පහත වැටී ඇත. කෘෂිතාශක භාවිතය සාපේක්ෂ වශයෙන් සියයට 28 ක විශාල අඩු වීමක් වාර්තා වී ඇත.

පලිබෝධ නාශක භාවිතය අඩු කරලීම මගින් වගා කිරීමේ පිරිවැය අඩු කිරීම අරමුණු කරගෙන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව අරඹන ලද පලිබෝධ කළමනාකරණය සඳහා වූ ඒකාබද්ධ වැඩසටහන (Integrated Pest Management Programme - IPM) 2000 වර්ෂයේදීද ක්‍රියාත්මක විය. මෙම වගා වර්ෂය තුළදී ගොවීන් 54,000 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් යාය ආදර්ශන වැඩපිළිවෙල යටතේ හෙක්ටයාර 46,000 ක පමණ ප්‍රදේශයක් ආවරණය වූ ඒකාබද්ධ පලිබෝධ කළමනාකරණ වැඩපිළිවෙල යොදා ගන්නා ලදී.

3.7 වන සම්පත්

පරිසර සංරක්ෂණය සහ කළමනාකරණය කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විදේශීය ණය ප්‍රදානය කරන ආයතනවල සහාය ඇතිව වන සංරක්ෂණ කටයුතු පිළිබඳ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වන ක්‍ෂේත්‍රයේ ප්‍රධාන සැලැස්මට අනුව (Forestry Sector Master Plan) වන සම්පත් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය 2000 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් 2000 වසරේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 1.7 ක අරමුදලක් සපයන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ රාජ්‍ය වන බිම් මැණුම්ගත කිරීම සහ මායිම් නියම කිරීම,

වන සම්පත් සංරක්ෂණය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩපිළිවෙලවල්, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ගොඩනැගිලි නිර්මාණ උපදේශක කටයුතු ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම ඇරඹීම සහ වන සංරක්ෂණ ආඥා පනත සංශෝධනය කිරීම ආරම්භ කිරීම ආදී කටයුතු සිදු කෙරිණි.

2000 වසරේදී, ජන සහභාගිත්ව වන සම්පත් ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 60 ක් සහ ඉහළ ජලාධාර කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 33.4 ක් සපයන ලදී. ස්ථාවරකෂක කලාප පෝෂණය, ස්ථාවරකෂක කලාපවල කරන ලද රෝපන නඩත්තු කිරීම, ගෙවතු හා වගා සංවර්ධනය, උල්පත් සංරක්ෂණය සඳහා පැල රෝපනය කිරීම, පොදු ස්ථානවල සහ පෞද්ගලික ඉඩම්වල පැල රෝපනය, දව වන වගාවන් නඩත්තුව සහ පැල තවත් වැඩපිළිවෙල මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ සිදු කෙරිණි. මෙම වසර තුළදී ලෝක බැංකුව අරමුදල් සපයන ඖෂධීය පැල ව්‍යාපෘතිය යටතේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2 ක් වැය කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මාතලේ, රිටිගල, බලංගොඩ සහ බිබිලේ ප්‍රදේශවල ඖෂධීය වන වගාවන් ස්ථාපිත කිරීම හා නඩත්තු කිරීම ද සිදු කෙරිණි. 2000 වසරේදී විශ්ව පාරිසරික පහසුකම් ව්‍යාපෘතිය යටතේ උපකරණ ලබා ගැනීමට සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩපිළිවෙලවල් පවත්වාගෙන යාම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩපිළිවෙලින් අරමුදල් සපයන ලදී.

වන සම්පත් සංරක්ෂණ සහ කළමනාකරණ කටයුතු යටතේ වන වගා හෙක්ටයාර 1,265 ක මිනුම්ගත කිරීම හා හෙක්ටයාර 5,380 ක පයින් වගාවන් සඳහා කල් බදු ක්‍රමයට රෙජින නිස්සාරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘති 5 ක් ක්‍රියාත්මක වීම සිදු විය. තවද 2000 වර්ෂයේ දී වන වගා හෙක්ටයාර 5,900 ක තුනී කිරීම, කප්පාදු කිරීම, වල් නෙලීම, පොහොර යෙදීම, දිලීර සහ කෘෂිතාශක යෙදීම ආදී වන විද්‍යාත්මක ප්‍රතිකර්මද මේ යටතේ සිදු කරන ලදී. 2000 වසරේදී වන ව්‍යාපෘති කටයුතු යටතේ පැල රෝපන කිරීමේ වැඩපිළිවෙලවල්

3.10 සංඛ්‍යා සටහන
වන සම්පත් අංශය පිළිබඳ සංඛ්‍යා

අයිතමය	ඒකකය	1998	1999 (අ)	2000 (ආ)
1. මුළු වනාන්තර ප්‍රමාණය(ඇ)	හෙක්ටයාර දහස්	2,119	2,119	2,119
සන වනාන්තර(ඇ)	හෙක්ටයාර දහස්	1,583	1,583	1,583
ලදු කැලෑ	හෙක්ටයාර දහස්	464	464	464
කඩොලාන	හෙක්ටයාර දහස්	8,687	8,687	8,687
2. එළි කරන ලද වන බිම් ප්‍රමාණය(ඉ)	හෙක්ටයාර	-	-	244
3. නැවත වන වගා බිම් ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර	571	556	828
4. වාර්තා වූ වන නීති උල්ලංඝනය කිරීම්	සංඛ්‍යාව	4,193	3,928	4,626
දව ප්‍රමාණය	සත මීටර	2,589	2,912	5,662
දව විවිධාකම	රුපියල් දශලක්ෂ	29.7	28.7	56.0

(අ) සංශෝධිත
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) දළ වශයෙන් හෙක්ටයාර 72,300 ක ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි වන වගාද අයත් වේ.
 (ඈ) කඩොලාන ඇතුළත් වේ.
 (ඉ) ඇස්තමේන්තු කළ

මූලාශ්‍රය : වන සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

සඳහා පැල දශ ලක්ෂ 2 ක් රෝපණය කළ අතර, තවත් වැඩපිළිවෙල සඳහා බිජ කිලෝ 6,700 ක් එකතු කරන ලදී.

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව දව ප්‍රවාහනය පිළිබඳ නිත්‍යානුකූල කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ නිත්‍යානුකූල නොවන දව හෙලීම සීමා කිරීම සම්බන්ධ ආරක්ෂාව දැඩි කිරීමේ කටයුතු 2000 වසරේදී තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. දව ගබඩා ලියාපදිංචි කිරීම පිළිබඳ නව රෙගුලාසි සම්පාදනය කර ගැසට් නිවේදන 4 ක්ද 2000 වසරේදී නිකුත් කරන ලදී. නීති විරෝධී ලෙස කපන ලද දව ප්‍රමාණය සහ මීටර 2,912 සිට 5,662 දක්වා විශාල ප්‍රමාණයකින් වැඩි වූ අතර 2000 වසරේදී වාර්තා වූ වන නීති උල්ලංඝනය කිරීමේ කටයුතු සංඛ්‍යාවද 1999 පැවති

3,928 සිට 4,626 දක්වා වැඩි වීමක් දක්නට ලැබේ. නීති විරෝධී දව කැපීම් කටයුතු වැළැක්වීම සඳහා ගන්නා ආරක්ෂාකාරී පියවර තවදුරටත් දැඩි කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මෙයින් පෙන්නුම් කෙරේ.

ප්‍රධානම දව සැපයුම්කරු වන රාජ්‍ය දව සංස්ථාව 2000 වසරේදී විශාල ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කළේය. 2000 වසරේ සංස්ථාව මගින් සපයන ලද දව කොට, ඉරු දව සහ ඉන්ධන දර ඇතුළු මුළු දව ප්‍රමාණය සහ මීටර 227,695 දක්වා 1999 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 40 කින් වැඩි වූ අතර එමගින් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ඉඩම්වල සිදු කරන දව කැපීම් වැඩි වීම පෙන්නුම් කරයි.